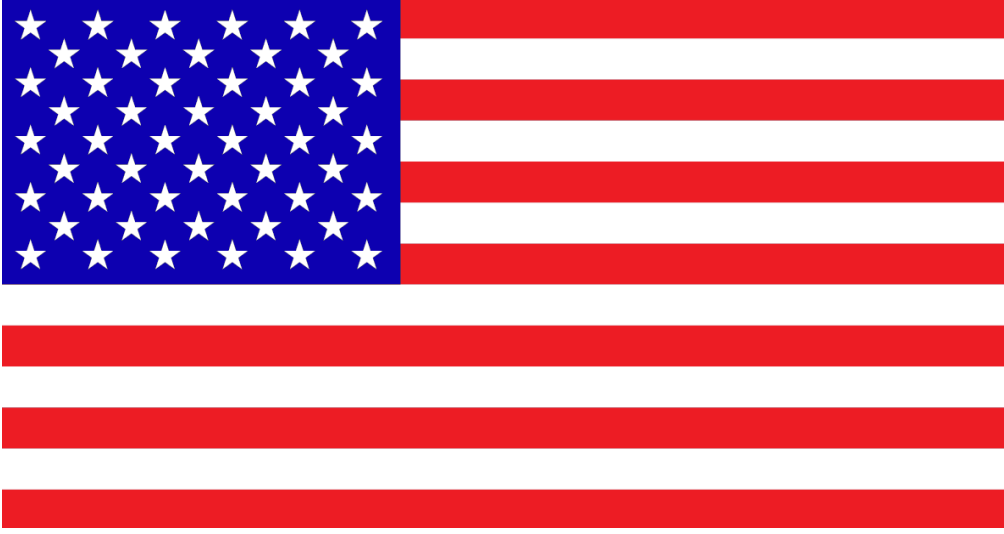

**MEYVE SEBZE MAMULLERİ
SEKTÖRÜ
AÇISINDAN
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ**

Uludağ İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği

Ar-Ge Şubesi

Haziran 2020

İÇİNDEKİLER

ÜLKE PROFİLİ	1
GENEL BİLGİLER.....	1
Coğrafi Konum.....	1
Siyasi ve İdari Yapı	1
Nüfus ve İşgücü Yapısı	2
Doğal Kaynaklar ve Çevre	3
Dahil Olduğu Uluslararası Anlaşmalar	4
GENEL EKONOMİK BİLGİLER.....	6
Ekonomik Yapı	6
Ekonomi Politikaları	7
DIŞ TİCARETİN GÖRÜNÜMÜ	9
Dış Ticaret	9
Başlıca İhracat Yapılan Ürünler	9
Başlıca İhracat Yapılan Ülkeler	10
Başlıca İthalatı Yapılan Ürünler	10
Başlıca İthalat Yapılan Ülkeler	11
TÜRKİYE İLE TİCARETİN GÖRÜNÜMÜ	12
Dış Ticaret	12
Türkiye'nin ABD'ye İhraç Ettiği Başlıca Ürünler	12
Türkiye'nin ABD'den İthal Ettiği Başlıca Ürünler	13
İki Ülke Arasında Ticaretin Altyapısını Düzenleyen Anlaşma ve Protokoller	13
Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi.....	14
ABD MEYVE SEBZE MAMULLERİ PAZARI	15
Dış Ticaret	15
Başlıca MSM İhracatı Yapılan Ülkeler	15
Başlıca MSM İhracatı Yapılan Ülkeler	16
Başlıca MSM İthalatı Yapılan Ülkeler	17
Başlıca MSM İthalatı Yapılan Ürünler	17
Türkiye'nin ABD'ye MSM İhracatı.....	18
PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR	20
Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler	20
Pasaport ve Vize İşlemleri.....	21
Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri	22
Yerel Saat	23

İklim	23
DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER	24
Dış Ticaret Politikası	24
İthalat Rejimi	25
İhracat Rejimi	26
Tarifeler ve Diğer Vergiler	26
Tarife Dışı Engeller	28
Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar	29
POTANSİYEL SEKTÖRLER	31
COVID 19 GELİŞMELERİ	36
ABD’de George Floyd’un Polis Tarafından Öldürülmesi ile Başlayan Toplumsal Olaylar	36
Covid-19’un ABD Ekonomisi ve Ticaretine Etkileri	36
Covid-19 Salgını Nedeniyle Alınan Önlemler	41
Geleceğe Dönük Beklentiler	44
İkili Ticari İlişkilerimize Etkileri	45
KAYNAKÇA	48

ÜLKE PROFİLİ

GSYİH (Milyon \$): 21.439.453 (2019, IMF Tahmini)

KBGSYİH (\$): 65.112 (2019, IMF Tahmini)

BÜYÜME ORANI: %2,35 (2019, IMF Tahmini)

NÜFUS: 329.272.000 (2019, IMF Tahmini)

YÜZÖLÇÜMÜ (km²): 9.826.675

BAŞKENT: Washington D.C.

GENEL BİLGİLER

Coğrafi Konum

Kuzey Atlantik ve Kuzey Pasifik Okyanuslarına sınırı olan ABD, Kanada ve Meksika'nın arasında yer almaktadır. Ülkenin Kanada ile 8.893 km (Alaska ile 2.477 km'lik sınır dahil) ve Meksika ile 3.141 km uzunluğunda sınırı bulunmaktadır.

Yüzölçümü bakımından dünyanın 3. en büyük ülkesi olan ABD, Güney Amerika ve Rusya Federasyonu'nun yarısı, Afrika Kıtası'nın onda üçü, Avrupa Birliği alanının da iki katı kadar karasal alana sahiptir. ABD topraklarının en yüksek noktası 6,198 metre ile McKinley Dağı, en alçak noktası -86 metre ile Ölüm Vadisi'dir.

Orta bölgelerde ova ve düzlükler, batıda dağlar, doğuda tepeler ve alçak dağlar, Alaska'da nehir yataklarının oluşturduğu geniş vadiler ve engebeli araziler, Hawaii'de de volkanik coğrafi yapısı gözlemlenmektedir.

Siyasi ve İdari Yapı

ABD, çoğulcu demokrasiye dayalı başkanlık sistemiyle yönetilen federal bir cumhuriyettir. Federal devlet yapısı 50 Eyalet ve başkent Vaşington DC'yi (District of Columbia) içermektedir. Federal sistem uyarınca federal yönetim ile içişlerinde serbest olan eyalet yönetimlerinin görev, yetki ve sorumlulukları Anayasa'da tanımlanmıştır. Kuvvetler ayrılığı prensibi hakimdir.

ABD Başkanı, yürütmenin başı olarak Federal Hükümet kurum ve kuruluşlarına yönelik politikaları belirler ve yürütülmesini sağlar. Buna ilaveten, yasal olarak Başkan gümrük, vergiler ve diğer ticari konularda karar vermek ve tedbirler almak konusunda yetkili kılınmıştır.

ABD Kongresi; ABD Senatosu ve Temsilciler Meclisi olmak üzere iki ayrı yasama biriminden oluşmaktadır. Senato, her bir eyaletten 2 üye olmak üzere toplam 100 sandalyeden oluşmaktadır. Toplam 435 sandalyeden oluşan Temsilciler Meclisi'nin görev süresi 2 yıldır.

ABD'de son başkanlık seçimi 8 Kasım 2016 tarihinde gerçekleştirilmiş olup, yapılan 2016 ABD Başkanlık Seçimlerine Cumhuriyetçi Parti'nin adayı olarak giren Donald John Trump ABD'nin 45. Devlet Başkanı seçilmiştir.

ABD'nin eyaletleri; Alabama, Alaska, Arizona, Arkansas, California, Colorado, Connecticut, Delaware, District of Columbia, Florida, Georgia, Hawaii, Idaho, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Kentucky, Louisiana, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Montana, Nebraska, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New Mexico, New York, North Carolina, North Dakota, Ohio, Oklahoma, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, South Carolina, South Dakota, Tennessee, Texas, Utah, Vermont, Virginia, Washington, West Virginia, Wisconsin ve Wyoming'dir. District of Columbia ABD'nin federal bölgesidir.

Nüfus ve İşgücü Yapısı

ABD İstatistik Bürosu'nun (US, Bureau of Census) tahminlerine göre 325,4 milyon (2017) olan ABD nüfusunun sürekli biçimde artarak 2025'de 346 milyon, 2050 yılında 400 milyon olması beklenmektedir.

Dünyanın en fazla nüfusa sahip üçüncü ülkesi olan ABD'de nüfusunun %19,4'ü 0-14 yaş, %66,2'si 15-64 yaş arasında olup, %13,9'u da 65 yaş ve üstündedir. 2050 yılında 65 yaş ve üstü olan nüfusun toplam nüfusun % 20,9'unu oluşturacağı öngörülmektedir. Nüfusun %82'den fazlası kentlerde yaşamaktadır. Ortalama yaşam süresi kadınlarda 77,1 yıl; erkeklerde 81,9 yıldır.

Etnik gruplar itibarıyla ele alındığında, ülke nüfusunun % 77,66'sı beyaz, % 13,17'si siyah, % 5,26'sı Asya kökenli, % 1,24'ü Amerikan ve Alaska yerlisi, % 0,23'ü de Hawai ve diğer Pasifik Adaları kökenlidir. Hispaniklerin %88,15'i beyaz olmakla birlikte siyah veya Asya kökenli de olabilmekte ve toplam nüfusun % 17,1'ini oluşturmaktadır. Hızla büyüyen Hispanik nüfusun 2050 yılında toplam nüfusun %30,6'sını oluşturacağı tahmin edilmektedir.

ABD'de yabancı ülke doğumlu 38 milyonun üzerinde kişi yaşamaktadır. Ülke, dünyanın en kalabalık 5. İspanyolca konuşan nüfusunu barındırmaktadır. Hispanik göçmenlerin

daha çok Güney Batı bölgelerine (özellikle California, Teksas ve Florida) yerleştikleri ve bölgedeki nüfusun %25'inin oluşturdukları tahmin edilmektedir. Asya kıtasından gelen göçmenlerin ise batı sahillerine, Hawaii, New York, Boston, Chicago ve Houston'a yerleştikleri gözlenmektedir. Diğer taraftan, Afrika kökenli göçmenler ise çoğunlukla güneydoğu sahillerine yerleşmektedir.

ABD'de GSYİH'nin büyük kısmı özel tüketim harcamalarına ayrılmakta ve özel sektör sabit sermaye yatırımları tüketime oranla daha düşük kalmaktadır.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

ABD topraklarının %5'i şehir ve yollardan, %26'sı ekilebilir araziden, %21'i ormanlardan ve %21'i diğer alanlardan oluşmaktadır. ABD, çok çeşitli iklim yapısına ve çöl, dağ ve ormanlar bakımından çok fazla çeşitlilik gösteren bir topografyaya sahiptir. Michigan ve Superior gölleri, 50.000 km² alana sahip göller olup, Missouri (4.090 km) ve Mississippi (3.770 km) ülkenin en uzun nehirleridir.

Doğal afetler açısından ABD önemli risk altındadır. Özellikle tropikal fırtınalar Haziran ayından Kasım ayı sonuna kadar Florida ve Körfez çevresinde büyük zararlara ve su basmalarına neden olmaktadır. Batı sahillerinde özellikle Kaliforniya'da deprem ve sarsıntılar sıklıkla yaşanmaktadır.

Batı eyaletlerinde neredeyse her yıl büyük orman yangınları yaşanmakta olup, hektarlarca ormanlık alan zarar görmektedir. Orta bölümde yer alan eyaletler açısından en büyük risk ise şiddetli kasırgalardır. Diğer taraftan doğu sahillerinde çeşitli yıllarda susuzluk büyük bir sorun olarak yaşanmıştır. Bununla beraber, ülkede doğal afetler son derece iyi organize edilmiş erken uyarı ve ilk yardım sistemi ile daha az zararla atlatılır hale gelmiştir.

ABD'nin sahip olduğu başlıca doğal kaynaklar; kömür, bakır, kurşun, molibden, fosfat, uranyum, boksit, altın, demir, civa, nikel, gümüş, tungsten, çinko, petrol ve doğal gazdır. Doğayı koruma konusunda bilincin oluşması sonucu hava ve su kirliliğine karşı ve nesli tehlikeye giren hayvanlar için çevre korumacı düzenlemelerin ve önlemlerin alınmasıyla ABD'de su ve havanın kalitesi giderek artmıştır. Havada bulunan karbon-monoksit gazı ve sülfür-dioksit gazları 1970'lerdeki düzeyine kıyasla ciddi oranında azalmıştır.

ABD, yaklaşık olarak dünyadaki toplam karbondioksit kirliliğinin %25'ini üretmektedir.

Dahil Olduğu Uluslararası Anlaşmalar

Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA/USMCA)

ABD Başkanı Trump, ABD, Kanada ve Meksika arasındaki 1 trilyon dolarlık ticareti düzenleyen ve 1 Ocak 1994 tarihinden bu yana yürürlükte olan Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA)'nın "adil olmadığı" gerekçesiyle değiştirilmesini ve söz konusu Anlaşmanın yerini alacak yeni bir Anlaşma imzalanmasını talep etmekte idi. Yapılan revize çalışmaları neticesinde, ABD-Meksika-Kanada Anlaşması (USMCA, The United States Mexico Canada Agreement)'nın 2019 yılının ikinci yarısında yürürlüğe girmesi beklenmekteydi fakat hala yürürlüğe girmedi.

Trans- Pasifik Ortaklığı (TPP)

Avustralya, Yeni Zelanda, Brunei, Singapur, Peru, Şili, Vietnam, Malezya, Meksika, Kanada ve Japonya ile Trans-Pasifik Ortaklığı (Trans Pacific Partnership-TPP) Serbest Ticaret Anlaşması tamamlanmıştır.

Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP)

Avrupa Birliği (AB) ile Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (Transatlantic Trade and Investment Partnership-TTIP) devam etmektedir.

Dünya GSYİH'nın %47'sini ve küresel ticaret akışının %30'unu gerçekleştiren Avrupa Birliği (AB) ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD) arasında Serbest Ticaret Anlaşması (STA) unsurunu da içeren kapsamlı bir Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP) tesis edilmesine yönelik ilk tur müzakereler 2013 yılı Temmuz ayında gerçekleştirilmiş; bugüne kadar sonuncusu 3-7 Ekim 2016 tarihlerinde Brüksel'de olmak üzere 15 tur müzakere yapılmıştır.

Son turda bugüne kadar tarafların ayrı ayrı önermiş olduğu metinlerin birleştirilmesi ile metinler üzerindeki mevcut farklılıkların giderilmesine çalışılmıştır. Mevcut durumda söz konusu Anlaşmanın 30 başlığa sahip olacağı ortaya çıkmış olup, her başlıkta farklı oranlarda ilerleme sağlanmıştır. Geline aşamada taraflar arasındaki temel anlaşmazlık noktaları otomotiv sektörü ile tarım ürünlerinde verilecek tavizler, kamu alımları, hizmetler, fikri mülkiyet hakları kapsamında coğrafi işaretler hususu, sağlık ve bitki sağlığı konusunda biyoteknoloji (GDO'lu ürünler) alanı ve sektörel alanlar üzerinde yoğunlaşmaktadır.

8 Kasım 2016 tarihinde ABD’de yapılan seçimler sonrası Donald Trump’ın ABD başkanı olmasıyla TTIP’in geleceğine ilişkin bir belirsizlik dönemine girilmiştir. AB Ticaret Komiseri Cecilia Malmström 11 Kasım 2016 tarihinde Brüksel’de düzenlenen Ticaret Konseyi’nde verdiği basın konferansında TTIP müzakerelerinin mevcut durumda devam etmesinin gerçekçi olmadığını belirtmiş, bununla birlikte ABD tarafının hazır olmasıyla birlikte müzakereleri tekrar başlatmaya kendilerinin hazır olduğunun altını çizmiştir. 2018 yılında da mevcut belirsizlik ve gerilim devam etmektedir.

Çok Taraflı/ Çoklu Anlaşmalar

ABD, 1 Ocak 1995 tarihinden bu yana Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesidir.

ABD DTÖ’nün dünya ticaret sistemi içindeki önemini kabul etmekle birlikte yaklaşık 14 yıldır sürdürülen Doha Turu görüşmelerinden sonuç alınmasının artık mümkün olmadığını ileri sürmektedir.

ABD tarım ve sanayi ürünlerinde pazara giriş, tarımsal destekler gibi alanlarda görüşmelere hazır olduğunu, ancak, bunun artık Doha Turu gündemi üzerinde yapılmasının uygun olmadığını, geçen 14 yıl içinde şartların tamamen değiştiğini ve DTÖ’nün de artık Doha Turunun dışına çıkarak, dünya ticaretinin yeni gündemine göre hareket edilmesi gerektiğini iddia etmektedir.

ABD, NAMA müzakereleri alanında, tarife indirimlerini en üst seviyede yapmayı ve NAMA’da gerçek pazara girişi sağlamayı hedefleyen “Friends of Ambition” grubuna dahildir.

ABD, hem Bilgi Teknolojileri Anlaşması (ITA) ile Kamu Alımları Anlaşmasına taraftır. Ayrıca, ABD Çevresel Ürünler Anlaşması (EGA) müzakerelerine de taraftır.

DTÖ üye devletlerinin 2/3’ünün iç onay işlemlerinin tamamlanmasının ardından yürürlüğe girmesi öngörülen Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması’nı ABD, 23 Ocak 2015 tarihinde onaylamıştır.

Öte yandan, 2012 yılından bu yana sürdürülen Hizmet Ticareti Anlaşması (TiSA) müzakerelerinin AB ve Avustralya ile birlikte eş başkanlığını yürüten ve inisiyatifi başlatan ülkelerden olan ABD, müzakerelerde de en etkin ve yönlendirici ülkedir.

Ancak Aralık ayında gerçekleştirilmesi öngörülen müzakere turu, ABD’deki Başkanlık seçimlerinin ardından iptal edilmiş ve müzakerelere ara verilmiştir. Müzakerelerin 2017 yılında olduğu gibi 2018 yılında da yeniden başlatılması yönünde bir beklenti bulunmamaktadır.

GENEL EKONOMİK BİLGİLER

Ekonomik Yapı

Dünya çapında serbest piyasa ekonomilerinin en büyük örneği olarak gösterilen ABD ekonomisinde, üretim ve hizmetlerin büyük bir bölümü özel sektör tarafından tüketilmekte ve sağlanmakta olup, dünya çapında kamunun ağırlığının bu kadar az olduğu başka bir ekonomi bulunmamaktadır.

Amerikan ekonomisinde yapısal olarak rol oynayan iki temel unsurun ilki zengin doğal kaynakları, diğeri ise nitelikli işgücüdür. ABD verimli toprakları, zengin mineral yatakları, elverişli iklim koşulları ve diğer doğal kaynakları ile ekonomik büyümenin sağlanması açısından çok uygun bir ortama sahiptir. ABD aynı zamanda, iletişim ve bilgi teknolojileri alanında “kolay uyum sağlayabilen ve yetenekli” işgücünün eğitime de büyük önem vermektedir. Tüm dünyada “beyin göçü” olarak adlandırılan, bilim ve teknoloji dallarında eğitim almış yetenekli ve zeki gençlerin ABD ekonomisine kazandırılması, sorunların çözümünde anahtar rolü olan bir araç olarak görülmektedir.

Yeni ekonomi kavramı çerçevesinde bilgi ve iletişim teknolojileri (ICT), hizmet sektörünü ekonominin en önemli bileşeni haline getirmiştir. Ekonomiye yön veren başlıca sektörler; motorlu taşıtlar, uzay ve havacılık, iletişim, kimyasallar, elektronik ve bilişim (IT) sektörleridir. 1990’lı yıllarda yaşanan teknolojik dönüşüm ile birlikte geleneksel imalat sanayinin bir bölümü yüksek teknoloji ve iş gücü verimliliğine uyum sağlamıştır. Ancak ithal girdi düzeyi yüksek mamul mallar üreten sektörler ciddi zorluklarla karşılaşmış olup, üretimlerini daha düşük maliyetli ülkelerde sürdürme yoluna gitmişlerdir.

Tarım ve hayvancılık GSYİH’nin yüzde olarak küçük bir oranına sahip görünmekle birlikte oldukça verimlidir. ABD, gıda maddeleri ve işlenmiş gıda ürünleri ihracatında önde gelen ülkeler arasındadır.

İmalat sektörü, iş dünyası harcamalarındaki artışa bağlı olarak ABD’nin ekonomik toparlanma sürecinde en önde gelen sektör olmuştur. İmalat sanayinin öne çıkan alt sektörleri arasında havacılık ve uzay sanayi, telekomünikasyon, kimyasallar, elektronik ve bilgisayarlar yer almaktadır.

Hizmetler sektörü, GSYİH’nin yaklaşık %80’ini oluşturmaktadır. ABD Uluslararası Ticaret Komisyonu’nun Hizmetler Sektörü Raporu’na göre, ülkenin hizmetler sektöründeki rekabet gücü, profesyonel hizmetler sektöründeki başarısından kaynaklanmaktadır. ABD

hizmet ticaretinde önemli olan diğer sektörler arasında finans, sağlık, ulaşım ve emlak sektörlerini saymak mümkündür. En çok gelişme gösteren sektörler arasında perakendecilik, bilişim, sanat ve eğlence sektörleri de ön plana çıkmaktadır.

ABD gelir dağılımı eyaletler bazında farklılıklar göstermektedir. Sanayi üretiminde Kuzeydoğu'nun üstünlüğü özellikle 1990'lardan itibaren gerileme gösterse de bölgenin ekonomideki ağırlığı hala fazladır. Ağır sanayi üretiminden verimliliği yüksek hafif sanayi üretimine geçişle birlikte Batı ve Güney eyaletleri de ekonomiden daha çok pay almaya başlamışlardır.

GSYİH'si neredeyse İtalya kadar olan Kaliforniya'yı büyüklük açısından Teksas, New York, Florida ve Illinois izlemektedir.

Eyaletler bazında hane başına ortalama gelire bakıldığında ise Maryland'in en yüksek gelire sahip olduğu, Mississippi eyaletinde de gelirin en düşük düzeyde gerçekleştiği görülmektedir. ABD hanehalkı geliri Doğu ve Batı eyaletlerinde genellikle ortalamanın üstünde gerçekleşmiştir. 24 eyalet ile District of Columbia ortalamanın üstünde gelire sahip olurken, 26 eyalet ülke ortalamasının altında kalmıştır. Bu durum bölge olarak incelendiğinde, Kuzeydoğu eyaletlerinin (Connecticut, Massachusetts, New Hampshire, New Jersey, New York ve Rhode Island -Maine hariç-) ülke ortalamasının üzerinde gelire sahip olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Benzer şekilde Batı bölgesinde yer alan eyaletlerin (Alaska, Colorado, California, Hawaii, Utah ve Washington) hanehalkı geliri de ortalamanın üzerinde gerçekleşmiştir.

Büyüme hızı nispeten geride kalan eyaletlerde hem nüfus artış hızının az olduğu, hem de yüksek teknoloji yerine geleneksel tarım ve sanayi sektörlerinde üretime ağırlık verildiği gözlenmektedir.

Ekonomi Politikaları

Dünya ekonomisinin büyüme motoru olan ABD'nin izlemekte olduğu ticaret ve yatırım politikaları gerek gelişmiş, gerekse gelişmekte olan tüm ülkeler tarafından her zaman çok yakından ve dikkatle izlenmektedir.

ABD'de Başkan tarafından önerilen ve Kongre'de kabul edilen yıllık bütçe, uygulanacak maliye politikalarını da içermektedir. Mali yıl Ekim ayında başlayıp, Eylül ayında sonlanmaktadır. Para politikaları hükümetten bağımsız olarak Merkez Bankası tarafından düzenlenmektedir.

Dünyanın en güçlü parası olan ABD Dolarını basan ABD için cari açığın finansmanı sorunu, güçlü doğrudan ve portföy yatırımı şeklinde gelen yabancı sermaye yatırımları nedeniyle uzun yıllar ciddi sorun teşkil etmemiştir. Ancak ABD Dolarının mevcut etkinliğini yitirmesi, başka para birimlerinin (örneğin Avro) piyasalarda geçerli ve belirleyici hale gelmesi, özellikle enerji (petrol, doğal gaz) ve emtia piyasalarında ABD Doları yerine başka para birimlerinin kullanılmaya başlanması, ABD ekonomisi için büyük bir sorun oluşturmaya başlamıştır.

Hazine kağıtlarının en güvenli yatırım aracı olarak algılanması ile birlikte kar paylarının düşük seyretmesi ve özel sektörün borçlarını azaltmaya yönelik tutumları, devletin borçlanma konusunda sorun yaşamamasına neden olmaktadır.

ABD'nin ekonomi politikaları genellikle krize odaklı olup, iyileştirme amaçlıdır.

Almanya ve Japonya gibi sanayileşmiş ülkelere göre kişisel vergi oranları düşük seyreden ABD'de kurumlar vergisi oranı yüksektir. Kurumlar vergisi Japonya'nın ardından ikinci sırada olan ABD'de en yüksek kurumlar gelir vergisine sahip eyaletler arasında Pennsylvania, Minnesota, New Jersey ve Washington DC sayılabilir. Vergi politikası hükümet, eyalet yönetimi, belediye ve vilayet gibi yerel yönetim tarafından gerçekleştirilmektedir. Satış vergileri ise eyaletler arasında farklılık göstermektedir.

DIŞ TİCARETİN GÖRÜNÜMÜ

Dış Ticaret

1000 \$	2015	2016	2017	2018	2019	2018-2019 Değişim %
İhracat	1.503.101.490	1.451.459.684	1.546.462.344	1.665.992.032	1.645.174.335	-1,25%
İthalat	2.315.252.992	2.249.113.117	2.406.362.556	2.612.379.157	2.568.396.449	-1,68%
Hacim	3.818.354.482	3.700.572.801	3.952.824.900	4.278.371.189	4.213.570.784	-1,51%
Denge	-812.151.502	-797.653.433	-859.900.212	-946.387.125	-923.222.114	-2,45%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca İhracat Yapılan Ürünler (1000 \$)

GTİP	Ürün Grubu	2018	2019	Değişim %	Pay %
9999	Başka bir yerde belirtilmeyen mallar	176.882.893	173.929.424	-1,67%	10,57%
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	95.929.635	87.507.951	-8,78%	5,32%
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	48.261.572	65.323.191	35,35%	3,97%
8703	Otomobiller	51.414.521	56.163.761	9,24%	3,41%
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	45.703.345	43.018.677	-5,87%	2,61%
8542	Elektronik entegre devreler	37.691.624	40.099.507	6,39%	2,44%
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	32.437.535	30.694.476	-5,37%	1,87%
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	28.184.231	30.524.255	8,30%	1,86%
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	28.567.274	29.730.849	4,07%	1,81%
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	23.162.255	25.863.964	11,66%	1,57%
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	26.673.030	25.787.214	-3,32%	1,57%
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	20.616.008	22.860.432	10,89%	1,39%
1201	Soya fasulyesi	17.162.766	18.724.339	9,10%	1,14%
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	20.001.453	17.735.483	-11,33%	1,08%
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	20.310.020	17.173.208	-15,44%	1,04%
	Toplam	1.665.992.032	1.645.174.335	-1,25%	100,00%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca İhracat Yapılan Ülkeler (1000 \$)

Sıra	Ülke	2018	2019	Değişim %	Pay %
1	Kanada	299.768.502	292.381.890	-2,46%	17,77%
2	Meksika	265.442.787	256.374.085	-3,42%	15,58%
3	Çin	120.148.141	106.626.775	-11,25%	6,48%
4	Japonya	75.229.208	74.652.745	-0,77%	4,54%
5	Birleşik Krallık	66.312.723	69.156.508	4,29%	4,20%
6	Almanya	57.752.951	60.296.235	4,40%	3,67%
7	Güney Kore	56.506.611	56.897.327	0,69%	3,46%
8	Hollanda	48.703.019	51.232.694	5,19%	3,11%
9	Brezilya	39.559.841	43.083.296	8,91%	2,62%
10	Fransa	37.652.407	38.757.932	2,94%	2,36%
11	Belçika	31.426.914	34.768.981	10,63%	2,11%
12	Hindistan	33.502.792	34.409.590	2,71%	2,09%
13	Singapur	32.747.286	31.549.570	-3,66%	1,92%
14	Tayvan, Çin	30.560.439	31.218.811	2,15%	1,90%
15	Hong Kong, Çin	37.310.126	30.800.048	-17,45%	1,87%
28	Türkiye	10.261.410	10.044.693	-2,11%	0,61%
	Toplam	1.665.992.032	1.645.174.335	-1,25%	100,00%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca İthalatı Yapılan Ürünler (1000 \$)

GTİP	Ürün Grubu	2018	2019	Değişim %	Pay %
8703	Otomobiller	178.519.053	179.515.290	0,56%	6,99%
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	162.801.503	132.370.663	-18,69%	5,15%
9999	Başka bir yerde belirtilmeyen mallar	101.450.435	113.246.611	11,63%	4,41%
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	111.224.426	101.893.504	-8,39%	3,97%
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	93.556.128	91.142.326	-2,58%	3,55%
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	71.615.654	78.878.163	10,14%	3,07%
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	71.435.554	69.634.459	-2,52%	2,71%
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	61.489.444	61.938.363	0,73%	2,41%
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	37.051.744	42.897.133	15,78%	1,67%
8542	Elektronik entegre devreler	34.796.160	33.085.046	-4,92%	1,29%
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	28.843.786	33.075.572	14,67%	1,29%
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	26.315.618	30.752.537	16,86%	1,20%
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	25.315.330	28.016.899	10,67%	1,09%
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	27.547.149	25.524.241	-7,34%	0,99%
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	26.197.367	24.755.490	-5,50%	0,96%
	Toplam	2.612.379.157	2.568.396.449	-1,68%	100%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca İthalat Yapılan Ülkeler (1000 \$)

Sıra	Ülke	2018	2019	Değişim %	Pay %
1	Çin	563.234.622	472.473.187	-16,11%	18,40%
2	Meksika	349.204.419	361.332.089	3,47%	14,07%
3	Kanada	326.203.901	327.148.117	0,29%	12,74%
4	Japonya	145.902.282	146.975.707	0,74%	5,72%
5	Almanya	128.355.334	129.866.306	1,18%	5,06%
6	Güney Kore	76.207.522	79.975.187	4,94%	3,11%
7	Vietnam	51.277.516	69.385.267	35,31%	2,70%
8	Birleşik Krallık	61.852.604	64.247.561	3,87%	2,50%
9	İrlanda	57.679.282	61.989.368	7,47%	2,41%
10	Hindistan	56.443.959	59.917.192	6,15%	2,33%
11	İtalya	56.270.041	58.757.200	4,42%	2,29%
12	Fransa	53.624.223	58.493.057	9,08%	2,28%
13	Tayvan, Çin	47.261.413	55.958.779	18,40%	2,18%
14	İsviçre	41.698.432	45.425.574	8,94%	1,77%
15	Malezya	40.131.457	41.496.535	3,40%	1,62%
30	Türkiye	10.897.771	11.305.543	3,74%	0,44%
	Toplam	2.612.379.157	2.568.396.449	-1,68%	100,00%

Kaynak: ITC Trademap

TÜRKİYE İLE TİCARETİN GÖRÜNÜMÜ

Dış Ticaret

1000 \$	2015	2016	2017	2018	2019	2018 - 2019 Değişim %
İhracat	6.395.899	6.627.394	8.654.268	8.304.672	8.043.054	-3,15%
İthalat	11.141.465	10.867.491	11.951.744	13.377.681	11.008.298	-17,71%
Hacim	17.537.364	17.494.885	20.606.012	21.682.353	19.051.352	-12,13%
Denge	-4.745.566	-4.240.097	-3.297.476	-5.073.009	-2.965.244	-41,55%

Kaynak: ITC Trademap

Türkiye'nin ABD'ye İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$)

GTİP	Ürün Grubu	2018	2019	Değişim %	Pay %
5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	526.312	615.635	16,97%	7,65%
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	325.464	430.317	32,22%	5,35%
7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	298.951	336.040	12,41%	4,18%
8703	Otomobiller	325.436	293.635	-9,77%	3,65%
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	264.692	286.701	8,31%	3,56%
6802	Yontulmaya veya inşaata elverişli işlenmiş taşlar (kayagan taşı hariç), mozik için küp şeklinde taşlar, granüller	294.856	279.776	-5,11%	3,48%
8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	231.108	274.512	18,78%	3,41%
9999	Başka bir yerde belirtilmeyen mallar	288.160	229.461	-20,37%	2,85%
8701	Traktörler	180.345	199.550	10,65%	2,48%
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	195.952	196.718	0,39%	2,45%
2523	Çimento	102.931	179.557	74,44%	2,23%
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	298.141	150.230	-49,61%	1,87%
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	253.598	145.209	-42,74%	1,81%
8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	171.648	124.050	-27,73%	1,54%
8409	Sadece veya esas itibarıyla 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	74.851	113.409	51,51%	1,41%
	Toplam	8.304.672	8.043.054	-3,15%	100%

Kaynak: ITC Trademap

Türkiye'nin ABD'den İthal Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$)

GTİP	Ürün Grubu	2018	2019	Değişim %	Pay %
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	985.420	1.280.625	29,96%	11,63%
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	1.281.388	1.132.655	-11,61%	10,29%
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	896.197	751.269	-16,17%	6,82%
5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	704.104	676.342	-3,94%	6,14%
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	400.587	403.588	0,75%	3,67%
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	302.888	340.344	12,37%	3,09%
8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	192.434	290.922	51,18%	2,64%
3901	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	129.286	273.947	111,89%	2,49%
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	226.198	260.785	15,29%	2,37%
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	454.465	203.263	-55,27%	1,85%
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	184.495	187.376	1,56%	1,70%
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	176.860	168.812	-4,55%	1,53%
2713	Petrol koku, petrol bitümeni ve petrol yağlarının veya bitümenli minerallerden elde edilen yağların diğer kalıntıları	431.797	168.627	-60,95%	1,53%
2303	Niştastacılık, şeker pancarı, şeker ve içki sanayinin artık ve posaları	248.798	150.602	-39,47%	1,37%
7508	Nikelden diğer eşya	110.902	148.514	33,91%	1,35%
	Toplam	12.377.681	11.008.298	-11,06%	100,00%

Kaynak: ITC Trademap

İki Ülke Arasında Ticaretin Altyapısını Düzenleyen Anlaşma ve Protokoller

Anlaşma Adı	İmza Tarihi	RG Tarih ve No'su
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması	3.12.1985	13.08.1989-20251
Çifte Vergilendirmeyi Önleme	26.03.1996	31.12.1997-23217
Ticaret ve Yatırım Çerçeve Anlaşması (TİFA)	29.09.1999	11.02.2000-23961

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

ABD ile halihazırda müzakereleri devam eden bir anlaşma bulunmamaktadır. Ancak, Avrupa Birliği ile ABD arasında devam eden Serbest Ticaret Anlaşması unsurunu da içeren kapsamlı bir Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı tesis edilmesine yönelik müzakereler ülkemizce yakından izlenmektedir.

1999 tarihinde imzalanan Ticaret ve Yatırım Çerçeve Anlaşması kapsamında gerçekleştirilen toplantılara Müsteşar Yardımcısı başkanlık etmektedir. ABD tarafında muhatap makam ABD Ticaret Temsilciliği'dir.

Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi

ABD tarafından 16 Ağustos 2018 tarihinde başlatılan ülkemizin Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi'nden (GTS) faydalanıcı konumunun ABD Ticaret Temsilciliği tarafından gözden geçirilmesi süreci sonunda 4 Mart 2019 tarihinde ülkemizin ekonomik gelişmişlik düzeyi dikkate alınarak GTS kapsamından çıkarılmasına karar verilmişti.

GTS kapsamında şimdiye kadar gümrük vergisinden muaf olarak ithal edilebilen ürünler, ABD'nin diğer ülkelere uyguladığı MFN (GTS dışı) gümrük vergisi oranlarına tâbi olacaktır. GTS kapsamında en çok ihracat yaptığımız sektörler olan gıda ürünleri, otomotiv aksam ve parçaları, kıymetli taşlar ve mücevherat, plastik ürünleri, makinalar ve aksam-parçaları sektörlerindeki ürünlerin 2019 yılı MFN gümrük vergilerinin %0,5-%18 arasında değiştiği görülmektedir.

ABD Başkanı tarafından Türkiye'nin GTS'den çıkarılmasına ilişkin Başkanlık Kararı imzalanmış olup 17 Mayıs 2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe konmuştur. (<https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/proclamation-modify-list-beneficiary-developing-countries-trade-act-1974/>)

ABD MEYVE SEBZE MAMULLERİ PAZARI

Dış Ticaret

1000 \$	2015	2016	2017	2018	2019	2018 - 2019 Değişim %
İhracat	12.398.456	12.498.857	12.167.452	12.461.638	11.986.706	-3,81%
İthalat	30.785.530	32.063.122	32.843.320	35.077.976	36.278.791	3,42%
Hacim	43.183.986	44.561.979	45.010.772	47.539.614	48.265.497	1,53%
Denge	-18.387.074	-19.564.265	-20.675.868	-22.616.338	-24.292.085	7,41%

Kaynak: ITC Trademap

International Trade Center (Trademap) verilerine göre 2019 yılı ABD meyve sebze mamulleri ihracatı 11,9 milyar dolar, meyve sebze mamulleri ithalatı 36,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.¹

Başlıca MSM İhracatı Yapılan Ülkeler (1000 \$)

Sıra	Ülke	2018	2019	Değişim %	Pay %
1	Kanada	3.371.257	3.209.319	-4,80%	26,81%
2	Japonya	897.990	928.242	3,37%	7,76%
3	Meksika	761.139	684.630	-10,05%	5,72%
4	Brezilya	827.573	589.586	-28,76%	4,93%
5	Güney Kore	441.011	510.559	15,77%	4,27%
6	Birleşik Krallık	519.817	466.788	-10,20%	3,90%
7	Panama	314.132	383.463	22,07%	3,20%
8	Hollanda	460.097	381.453	-17,09%	3,19%
9	Hindistan	283.312	348.986	23,18%	2,92%
10	Filipinler	275.130	274.637	-0,18%	2,29%
11	Çin	395.283	266.228	-32,65%	2,22%
12	Hong Kong, Çin	258.179	229.727	-11,02%	1,92%
13	Avustralya	243.409	225.193	-7,48%	1,88%
14	Şili	135.180	221.434	63,81%	1,85%
15	Kolombiya	124.035	159.458	28,56%	1,33%
45	Türkiye	27.126	33.470	23,39%	0,28%
	Toplam	12.461.638	11.968.706	-3,96%	100,00%

Kaynak: ITC Trademap

¹ 07, 08, 20 ve 22 faslında kullanılan gtip pozisyonları: 071010, 071021, 071022, 071029, 071030, 071040, 071080, 071090, 071140, 071151, 071159, 071190, 071220, 071230, 071231, 071232, 071233, 071239, 071290, 081110, 081120, 081190, 081210, 081290, 081400, 200110, 200190, 200210, 200290, 200310, 200320, 200390, 200410, 200510, 200520, 200540, 200551, 200559, 200560, 200570, 200580, 200591, 200599, 200600, 200710, 200791, 200799, 200820, 200830, 200840, 200850, 200860, 200870, 200880, 200891, 200893, 200897, 200899, 200911, 200912, 200919, 200920, 200921, 200929, 200930, 200931, 200939, 200941, 200949, 200950, 200961, 200969, 200971, 200979, 210320, 220110, 220190, 220210, 220290, 220300, 220410, 220421, 220429, 220430, 220510, 220590, 220600, 220710, 220720, 220820, 220830, 220860, 220870, 220890, 220900

Başlıca MSM İhracatı Yapılan Ülkeler (1000 \$)

GTİP	Ürün Grubu	2018	2019	Değişim %	Pay %
220710	Alkol derecesi hacim itibarıyla % 80 veya daha fazla olan tağıyir (denatüre) edilmemiş etil alkol	1.514.275	1.386.847	-8,42%	11,59%
200410	Patatesler; sirke veya asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş, dondurulmuş	1.137.169	1.240.872	9,12%	10,37%
220830	Viskiler	1.360.014	1.191.364	-12,40%	9,95%
220720	Alkol derecesi ne olursa olsun tağıyir (denatüre) edilmiş etil alkol ve damıtım yoluyla elde edilen diğer alkollü içkiler	1.251.582	1.087.477	-13,11%	9,09%
220421	Taze üzüm şarapları (köpüklü şaraplar hariç) ve fermentasyonu alkol ilavesi ile önlenmiş veya durdurulmuş üzüm şırası; muhtevası 2 litre veya daha az kaplarda olanlar	1.131.045	1.050.323	-7,14%	8,78%
220300	Malttan üretilen biralar	672.683	805.928	19,81%	6,73%
220210	Sular (mineral sular ve gazlı sular dahil) (ilave şeker veya diğer tatlandırıcı maddeler katılmış ve aromalandırılmış)	406.939	385.732	-5,21%	3,22%
210320	Domates ketçapı ve diğer domates sosları	326.159	318.015	-2,50%	2,66%
200893	Yaban mersini (başka surette hazırlanmış veya konserve edilmiş)	297.032	293.923	-1,05%	2,46%
200520	Patates (sirke veya asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş, dondurulmamış)	278.825	285.242	2,30%	2,38%
220429	Taze üzüm şarapları (köpüklü şaraplar hariç) ve fermentasyonu alkol ilavesi ile önlenmiş veya durdurulmuş üzüm şırası; muhtevası 2 litreden daha fazla kaplarda olanlar	240.792	254.897	5,86%	2,13%
200290	Domatesler (tüm veya parça halinde olmayan); sirke veya asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş	258.260	245.657	-4,88%	2,05%
220890	Diğer alkollü içecekler	222.342	242.892	9,24%	2,03%
200899	Diğer meyvalar, sert kabuklu meyvalar ve yenilen diğer bitki parçaları (başka surette hazırlanmış veya konserve edilmiş)	222.524	231.903	4,21%	1,94%
200912	Portakal suyu (dondurulmamış, brix değeri 20'yi geçmeyenler, fermente edilmemiş ve alkol katılmamış)	237.768	223.552	-5,98%	1,87%
	Toplam	12.461.638	11.968.706	-3,96%	100,00%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca MSM İthalatı Yapılan Ülkeler (1000 \$)

Sıra	Ülkeler	2018	2019	Değişim %	Pay %
1	Meksika	7.699.722	8.532.902	10,82%	23,52%
2	Fransa	5.086.580	5.391.379	5,99%	14,86%
3	İtalya	3.033.711	3.142.236	3,58%	8,66%
4	Kanada	2.552.775	2.682.207	5,07%	7,39%
5	Birleşik Krallık	1.795.177	1.856.394	3,41%	5,12%
6	Hollanda	1.338.212	1.266.045	-5,39%	3,49%
7	Avusturya	1.036.280	1.128.062	8,86%	3,11%
8	Brezilya	1.128.582	1.084.224	-3,93%	2,99%
9	İrlanda	946.031	1.044.213	10,38%	2,88%
10	Çin	1.630.362	934.502	-42,68%	2,58%
11	İspanya	794.486	795.838	0,17%	2,19%
12	İsviçre	760.647	765.719	0,67%	2,11%
13	Şili	548.350	561.290	2,36%	1,55%
14	Belçika	443.579	550.829	24,18%	1,52%
15	Yeni Zelanda	470.502	506.835	7,72%	1,40%
25	Türkiye	178.446	225.481	26,36%	0,62%
	Toplam	35.077.876	36.278.791	3,42%	100,00%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca MSM İthalatı Yapılan Ürünler (1000 \$)

GTİP	Ürün Grubu	2018	2019	Değişim %	Pay %
220300	Malttan üretilen biralar	5.577.278	5.852.894	4,94%	16,13%
220421	Taze üzüm şarapları (köpüklü şaraplar hariç) ve fermantasyonu alkol ilavesi ile önlenmiş veya durdurulmuş üzüm şırası; muhtevası 2 litre veya daha az kaplarda olanlar	4.780.389	4.730.123	-1,05%	13,04%
220210	Sular (mineral sular ve gazlı sular dahil) (ilave şeker veya diğer tatlandırıcı maddeler katılmış ve aromalandırılmış)	2.555.975	2.716.765	6,29%	7,49%
220830	Viskiler	2.407.303	2.571.348	6,81%	7,09%
220890	Diğer alkollü içecekler	1.651.686	1.976.937	19,69%	5,45%
220820	Üzüm şarabı veya üzüm cıbresinin damıtılması yolu ile elde edilen alkollü içkiler	1.580.845	1.872.006	18,42%	5,16%
220860	Votka	1.559.086	1.491.394	-4,34%	4,11%
220410	Köpüklü şaraplar (taze üzümünden)	1.348.136	1.430.136	6,08%	3,94%
200899	Diğer meyvalar, sert kabuklu meyvalar ve yenilen diğer bitki parçaları (başka surette hazırlanmış veya konserve edilmiş)	1.440.263	1.412.006	-1,96%	3,89%
220870	Şeftaliler (nektarinler dahil) (başka surette hazırlanmış veya konserve edilmiş)	1.000.322	1.062.694	6,24%	2,93%
200410	Patatesler; sirke veya asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş, dondurulmuş	997.136	1.005.867	0,88%	2,77%
220710	Alkol derecesi hacim itibarıyla % 80 veya daha fazla olan tağıyir (denatüre) edilmemiş etil alkol	676.763	790.868	16,86%	2,18%

071080	Zeytinler, mantarlar, domatesler ve diğer sebzeler; pişirilmemiş veya buharda veya suda kaynatılarak pişirilmiş, dondurulmuş	718.228	755.074	5,13%	2,08%
081190	Diğer meyveler ve sert çekirdekli meyveler; pişirilmemiş veya buharda veya suda kaynatılarak pişirilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı maddeler katılmış olsun olmasın, dondurulmuş	528.484	575.212	8,84%	1,59%
220110	Mineral ve gazlı sular (ilave şeker veya diğer tatlandırıcı maddeler katılmamış veya lezzetlendirilmemiş)	512.547	559.096	9,08%	1,54%
	Toplam	35.077.876	36.278.791	3,42%	100%

Kaynak: ITC Trademap

Türkiye'nin ABD'ye MSM İhracatı

Ürün Grubu	2018	2019	Değişim %	Pay %
Elma suları	34.407.621	49.854.529	44,89%	27,09%
Sebze, meyve ve bitki parçaları konserveleri; sirkeli	30.245.463	31.118.595	2,89%	16,91%
Kurutulmuş sebzeler	15.838.548	15.813.598	-0,16%	8,59%
Karışı haldeki meyve ve sebze suları	20.976.790	15.660.291	-25,34%	8,51%
Dondurulmuş meyveler	12.539.665	13.963.457	11,35%	7,59%
Dondurulmuş sebzeler	10.432.892	11.970.146	14,73%	6,50%
Diğer meyve suları	15.950.290	11.679.802	-26,77%	6,35%
Diğer sebze konserveleri	10.427.525	7.969.538	-23,57%	4,33%
Turunçgil suları	2.250.556	3.213.132	42,77%	1,75%
Domates salçası	1.603.094	3.038.499	89,54%	1,65%
Reçel, jöle, marmelat	1.891.343	2.853.509	50,87%	1,55%
Diğer meyve konserveleri	7.311.749	2.743.677	-62,48%	1,49%
Domates konserveleri	3.865.586	2.589.589	-33,01%	1,41%
Çilek konserveleri; alkollü, alkolsüz, tatlandırılmamış	463.325	2.510.698	442%	1,36%
Gazlı sular, maden suları ve gazozlar	2.286.181	1.938.526	-15,21%	1,05%
Diğer sebze konserveleri; dondurulmuş	439.527	1.107.486	152%	0,60%
Kayısı konserveleri; alkollü, alkolsüz, tatlandırılmış	3.328.541	1.059.100	-68,18%	0,58%
Alkollü içecekler; Alkol derecesi >80	832.480	940.505	12,98%	0,51%
Şarap	671.183	650.228	-3,12%	0,35%
Turunçgil konserveleri; alkollü, alkolsüz, tatlandırılmamış	1.015.802	605.248	-40,42%	0,33%
Sular, buz ve kar	478.623	426.553	-10,88%	0,23%
Geçici kserve edilmiş meyveler	451.288	404.100	-10,46%	0,22%
Kiraz (vişne dahil) konserveleri; alkollü, alkolsüz, tatlandırılmış	901.577	390.770	-56,66%	0,21%
Geçici kserve edilmiş sebzeler	275.173	384.322	39,67%	0,21%
Sirke	535.818	312.305	-41,71%	0,17%
Şekerle kserve edilmiş sebze, meyve ve bitki parçaları	91.019	201.711	122%	0,11%
Lezzet verici karışımlar ve soslar	135.400	124.455	-8,08%	0,07%
Bira	133.379	118.513	-11,15%	0,06%

Diğer sebze ve meyveler; dondurulmuş, kurutulmuş veya bir başka şekilde muhafaza edilmiş	259.021	115.012	-55,60%	0,06%
Mantar, domalan konserveleri	2.756	113.607	4023%	0,06%
Bezelye konserveleri, dondurulmamış	28.188	62.649	122%	0,03%
Üzüm suyu	26.357	49.804	88,96%	0,03%
Fasulye konserveleri; dondurulmamış	43.794	47.283	7,97%	0,03%
Domates ketçapı ve diğer domates sosları	18.844	21.987	16,68%	0,01%
Domates suyu	95.492	10.546	-88,96%	0,01%
Patates konserveleri; dondurulmamış	-	932		0,00%
Ananas suyu	-	64		0,00%
Patates konserveleri; dondurulmuş	329	-	-100%	0,00%
Vermut ve diğer alkollü içkiler	1.710	-	-100%	0,00%
Toplam	180.256.930	184.064.767	2,11%	100,00%

Kaynak: TİM

PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

Birey odaklı, kişisel inisiyatif ve başarıya önem veren bir kültüre sahip olan Amerikalılar, düşüncelerini pek saklamayan dürüst bir yapıya sahiptirler. Konunun etrafında dolaşmaktan hoşlanmazlar ve doğrudan konuya girerler. Dolayısıyla Amerikalı bir iş adamı eğer iş konusunda olumsuz düşünüyorsa "Hayır" cevabını vermekten çekinmez.

İş görüşmeleri son derecede hızlı bir tempoyla yürümektedir. ABD iş kültüründe “vakit nakittir” kavramı çok ciddi bir şekilde takip edilmektedir. Amerikalılar görüştükleri işadamlarının farklı kültürlerden olduklarının çoğu kez farkına bile varmazlar. İş her zaman için ön plandadır. Toplantıları problem-çözme mantığı içinde yürütürler. Görüşmeler esnasında hızlı ve sonuca odaklı bir mantık yürüten iş adamları, görüşmelerde tıkanma olması halinde, çözüm olabilecek tüm alternatifleri ve seçenekleri ortaya çıkarmaya çaba sarf eder.

Şirket politikaları bakımından her konunun kuralı oluşturulur ve her seviyedeki uzmanlar da bu kurallara uyarlar. Ülkede iş ahlakı son derece kuvvetlidir. İş görüşmelerinde kişisel konuların tartışılmasından hoşlanmazlar. ABD, dünyada iş davalarının en fazla yaşandığı ülkelerden birisidir. Her sektörde ve toplumun her bölümünde uzmanlaşmış avukatlara sahiptirler.

ABD’lilerle iş yaparken iş ortamındaki hiyerarşi, unvanlar ve dereceler önemli olmakla beraber ofis dışında hiç resmi olmayan bir tutum ve samimiyet sergilemek olağandır. Resmi olmayan ve insani ilişkilerde eşitlik olan konulara değer vermektedirler. Bu yüzden karşıdaki kişiyi rahatlatmak için statü kavramını ortadan kaldırma eğilimi içerisindeyler.

Amerikalılar karmaşık görüşmeleri safhalara bölerek yürütürler. Konuları ayırırlar ve belli bir zaman dilimi içerisinde tek bir konuyu işlerler. Amerikalılar tarihi belirtirken ilk olarak ay, gün ve en sonunda da yılı belirtirler. (Örneğin? December 5, 2001 ya da 12/5/01). Bu konu iş ilişkilerinde yanlış anlaşılmalara neden olabilmektedir. Bu yüzden teyit alınmasında ve dikkat edilmesinde fayda vardır.

ABD’de görüşme ve randevulara zamanında gitmek çok önemlidir. Özellikle büyük şehirlerde trafik çok büyük bir problem yaratmakta ve gecikmelere neden olabilmektedir. Bu nedenle, Amerika'daki randevulara biraz daha erkenden hazırlanmak ve eğer gecikilecekse, bu durumu karşı tarafa mutlaka bildirmek gerekmektedir.

İsim sıralaması ilk önce adı, orta adı ve soyadı şeklinde verilmektedir. Tanışılan kişiye ilk önce unvanı, daha sonra da soyadı ile hitap etmekte fayda vardır. Amerikalılarla yeni tanışıldığında hemen ilk isimleri ile çağrılmaları konusunda ısrarda bulunmaları Amerikan iş kültürünün bir parçasıdır. "Dr.", "Ms.", "Miss", "Mrs.", veya "Mr." gibi unvanları soyadını daha sonra söyleyerek kullanmak mümkündür.

Amerikan iş kültüründe giyim tarzı bölgesel olarak farklılıklar göstermektedir. Ülkenin bazı kesimlerinde özellikle Doğu bölgesinde herkes takım elbise giymektedir. Batı kıyıları gibi diğer yerlerde ise daha rahat elbiseler tercih edilmektedir. Ancak ülkenin her tarafında yönetici olan kişiler resmi bir biçimde giyinmektedirler.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Türk işadamlarımızın ABD'ye seyahatlerinde Göçmenlik Dışı Vize almaları gerekmektedir. Göçmen Olmayan Vize Bölümü Amerika Birleşik Devletleri'ne geçici olarak iş veya turistik amaçlı seyahat eden kişilerin başvurularını değerlendirir. Başvurular sadece randevu yoluyla kabul edilir. 1 Şubat 2010 itibariyle, ABD Ankara Büyükelçiliği'nden ve ABD İstanbul Başkonsolosluğu'ndan yapılacak bütün göçmen olmayan vize başvurularının, elektronik vize başvuru formu olan DS-160'ı internet üzerinden göndermeleri yoluyla yapılması gerekmektedir.

Vize başvurularının planlanan seyahat tarihinden en az 6-8 hafta önceden yapılması tavsiye edilmektedir Vize başvuru randevusu almış başvuru sahiplerinin, randevu tarihinden en az iki iş günü öncesinden DS-160 elektronik formunu internet üzerinden göndermeleri gerekmektedir. Yatırımcı (E) ve Şirketiçi Transfer (L) Vizesine başvurmak için ise DS-160 başvuru formunun onay sayfası dahil tüm belgelerin randevu tarihinden en az on (10) iş günü öncesi ABD Büyükelçiliğine gönderilmesi gerekmektedir. DS-160 ile ilgili detaylı bilgi için “http://turkish.turkey.usembassy.gov/ds160_bilgi.html” linki kullanılabilir.

ABD vizesi için başvuru randevuları; www.usvisa-info.com adresindeki internet sitesi ya da (0850) 252-6355 numaralı telefon aracılığıyla alınabilmektedir. ABD'den arayan başvuru sahipleri için ise (703) 439-2348 numaralı telefon hizmet vermektedir. Söz konusu telefon hatlarına yapılacak yerel aramalar ücretsizdir. Randevu almak için ayrıca ücret ödemek gereği bulunmamaktadır ve randevu ücreti, vize başvuru ücretinin içinden tahsil edilmektedir.

Başvuru sahipleri, çağrı ve bilgi merkezi aracılığıyla randevularını (Mart 2012'ye kadar Pazartesi-Cuma günleri 07:00-21:00 saatleri arasında), 07:00-19:00 saatleri arasında alabilmektedir. Vize başvuru ücretlerini nakit olarak ödemek isteyen başvuru sahipleri,

ödemelerini Akbank şubelerinde TL olarak, kredi kartı ile ödeme yapmak isteyen başvuru sahipleri ise otomatik telefon sisteminden veya www.usvisa-info.com adresinden ABD Doları olarak ödeyebilmektedir.

Başvuru sahiplerinin pasaportları, başvuru sırasında seçmiş oldukları PTT şubesine gönderilmekte olup kurye ile gönderi için ayrıca ücret gerekmemektedir. Göçmen Olmayan Vize (B1/B2, C/D, F1/F2, M1/M2, I, J1/J2) ücreti 160 Dolardır. Diğer göçmen olmayan vize başvuru ücretleri hakkında bilgi almak için “http://turkish.turkey.usembassy.gov/basvuru_ucreti.html” web sitesi ziyaret edilebilir.

Vize görüşmelerinde, Biometric Data ekibi parmak taraması yapmakta, kimlik, ad, soyad vb. bilgileri parmak izi alınarak kaydedilmektedir. Ayrıca, yolculuk ve başvuru amacı hakkında sorular sorulmaktadır. Başvuru sırasında başvuru formunun yanı sıra vize türüne göre değişen destekleyici belgeler için “http://turkish.turkey.usembassy.gov/destekleyici_belgeler.html” linkinden bilgi alınabilmektedir.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

ABD’de normal çalışma günleri Pazartesi-Cuma arasındır. Mesai saatleri genelde sabah 08.00-17.00 veya 09.00-18.00 arasındır.

- Yeni Yıl: 1 Ocak
- Noel: 25 Aralık
- Şükran Günü: Kasım ayının dördüncü Perşembe günü
- Ulusal Bağımsızlık Günü: 4 Temmuz
- Martin Luther King Günü: Haziran’ın üçüncü Pazartesi günü
- Başkan’ın Günü: G. Washington, A. Lincoln’ün doğum günleri anısına her yıl Şubat ayının üçüncü Pazartesi günü
- Memorial day (Anma Günü) : Mayıs’ın son Pazartesi günü
- İşçi Bayramı: Eylül’ün birinci Pazartesi günü
- Colombus Günü: Ekim ayının ikinci Pazartesi günü
- Veterans (Armistice) Günü: 11 Kasım

Yerel Saat

Atlas Okyanusu kıyısı Türkiye’den 7 saat, Büyük Okyanus kıyısı ise 10 saat geridir.

İklim

Çok geniş bir coğrafyaya yayılan ABD’nin farklı bölgelerinde farklı iklim özellikleri görülmektedir. Genelde ılıman olan iklim, güneye doğru tropikal özellikle göstermektedir. Hawaii ve Florida’da tropik, Alaska’da kutup iklimi gözlenirken Mississippi Nehri’nin batısındaki büyük düzlüklerde yarı bozkır iklimi hakimdir. Ovak ve Şubat aylarında Rocky Dağları’nın doğu eteklerinden esen ılık rüzgarlar zaman zaman kuzeybatıda hakim olan soğuk kışların etkisini azaltmaktadır. Federal Başkent Vaşington’da en sıcak ay Temmuz (21-31°C), en soğuk ay Ocak (-3-6°C), yağmur yağışının en bol olduğu ay Ağustos, en kurak ay Şubat ayıdır.

DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER

Dış Ticaret Politikası

ABD'nin Serbest Ticaret Anlaşması Yaptığı Ülkeler ve DTÖ Müzakereleri

ABD, DTÖ çerçevesinde yürütülen çok taraflı ticaret müzakerelerinin de önde gelen aktörlerinden birisidir. ABD'nin taraf olduğu çok taraflı Serbest Ticaret Anlaşmaları, Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA-1994, Meksika ve Kanada'yı kapsamaktadır), ve Orta Amerika ve Dominik Cumhuriyeti Serbest Ticaret Anlaşması (CAFTA-DR)'dir. CAFTA, Kosta Rika, El Salvador, Guatemala, Honduras ve Nikaragua'yı kapsamaktadır.

Diğer taraftan ülkenin ikili STA imzaladığı 20 ülke (Avustralya, Bahreyn, Kanada, Şili, Kolombiya, Kosta Rika, Dominik, El Salvador, Guatemala, Honduras, İsrail, Ürdün, Güney Kore, Meksika, Fas, Nikaragua, Umman, Panama, Peru ve Singapur) bulunmaktadır. Ayrıca, Asya-Pasifik bölgesinden birçok ülkeyi kapsayan Trans-Pasifik Ortaklık Anlaşması'nın müzakereleri başlamıştır. Ayrıca, AB ile geniş kapsamlı bir STA'nın imzalanması gündeme gelmiş olup, söz konusu müzakereler 2013 yılı içerisinde başlamıştır. Serbest Ticaret Anlaşmaları hakkında detaylı bilgiye, ABD Ticaret Temsilciliği'nin <http://www.ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements> adresinden ulaşılması mümkündür.

Söz konusu gelişmeler, bir yandan ABD'nin ithalatında liberalizasyona yol açarken, diğer yandan ABD mallarının üçüncü ülkelerde karşılaştıkları dış ticaret engellerini ortadan kaldırarak ABD ihracatının artırılabilmesi için elverişli bir ortam yaratılmasına neden olmuştur. Bu durum, ekonomide bir çok endüstride var olan oligopolistik yapının kırılmasına ve firmaların artan maliyetlerini azaltma yönünde, teknolojik ilerleme de dahil olmak üzere, gerekli tedbirleri almalarına yol açmış ve dolayısıyla maliyetlerde yaşanan artış fiyatlara doğrudan yansıtılamamıştır.

Diğer taraftan, ABD, Türkiye dahil birçok ülkeyle, ikili yatırımı ve ticareti teşvik etmek amacıyla yatırım anlaşmaları yapmıştır. Bu anlaşmalar genellikle ithalat ve ihracatı olumlu etkilemekle beraber “en çok tercih edilen” ülke statüsünü de güçlendirmektedir. Bu anlaşmaların diğer faydalarının arasında iş atılımlarının, uluslararası kadro transferlerinin, uluslararası finansal, para ve bankacılık işlemlerinin kolaylaştırılması ile patent, marka ve telif haklarının korunması da sayılabilir. Yabancı yatırımcılara ABD'deki yatırımlarını gerçekleştirmeden önce bu tür anlaşmaların getirdiği imkanları ve kısıtlamaları gözden geçirmeleri tavsiye edilmektedir.

İthalat Rejimi

ABD'nin ithalat politikasının üç temel özelliği şu şekilde sıralanabilir:

- Amerikan halkının ithalat eğiliminin oldukça yüksek düzeyde bulunması,
- Amerikan dolarının uluslararası piyasalarda hakim rolü,
- Mukayeseli olarak ABD iç ekonomik planlamasının yokluğu.

ABD, ithalatının neredeyse tamamını kendi milli parasını kullanarak ödeyen tek ülke olup, diğer ticari ortaklarının aksine cari işlemler açığını (mal ve hizmetler) finanse etmek için ayrıca döviz kazanma çabasına girmemektedir.

ABD'de ihracat ve ithalat ile ilgili kurum Amerika Gümrük ve Sınır Koruma kurumudur (U.S.Customs and Border Protection, <http://www.cbp.gov>).

GTS - Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi, UNCTAD/GATT çerçevesinde gelişmekte olan ülkelere gelişmiş ülkeler tarafından sağlanan bir dizi tarife tavizini ifade etmektedir. ABD, GTS kapsamında 126 ülkeye yaklaşık 4.980 kalem malın ithalinde gümrük muafiyeti uygulamaktadır. (Detaylı bilgi <http://www.ustr.gov/trade-topics/trade-development/preference-programs/generalized-system-preference-gsp> adresli web sitesinde mevcuttur).

Söz konusu muafiyetten yararlanabilmek için;

- Ürün GTS listesinde olmalıdır.
- Ürün GTS programı çerçevesinde GTS'den faydalandırılan ülkeler arasında olmalıdır.
- Faydalanan ülke, ilgili üründe GTS'den yararlanabilmelidir.
- Ürün katma değer şartlarını sağlamalıdır.
- Ürün ABD'ye doğrudan faydalanan ülke veya topluluktan ihraç edilmelidir.
- İthalatçı GTS'den yararlanmak istediğini belirtmelidir.

ABD'de gümrükten mal çıkarmanın iki yolu vardır:

1. Gayriresmi Giriş (Informal Entry): Bu sistemde daha az resmi işlem ve doldurulması gereken daha az resmi evrak vardır. Sadece gümrük formu doldurarak ödenmesi gereken gümrük vergilerini ödeyerek ihraç edilen mallar gümrükten çıkarılabilmektedir.
2. Resmi Giriş (Formal Entry): İhraç edilen mallar bazı standartlar ile bazı belgeleri gerektiriyorsa, ilgili belgeler ve doldurulacak resmi evraklar tamamlanarak mallar

gümrükten geçirilmektedir. Ancak, 11 Eylül olaylarının ardından ABD limanlarındaki güvenlik önlemleri artırılmış, formaliteler ve kontroller daha da sıkılaştırılmıştır.

İhracat Rejimi

ABD, bir yandan serbest ticaret kavramının öncülüğünü yaparken bir yandan da ulusal çıkarları söz konusu olduğunda ulusal yasalarını ön plana çıkarmakta; iç mevzuatına uymadığı veya milli güvenliğini tehdit ettiğini öne sürerek uluslararası camiada kabul görecektir şekilde uluslararası anlaşmalar kapsamındaki istisnai haklarını kullanmaktadır. Özellikle, tarım ve demir-çelik sektöründe aşırı korumacılık uygulayarak yerli üreticiyi uluslararası arenada desteklemektedir. Bu çerçevede, İhracat Geliştirme Programı (EEP) ve Pazar Geliştirme Programı gibi ihracat sübvansiyonlarını uygulamaktadır.

ABD’de ihracata yönelik devlet yardımları, federal ve yerel olmak üzere iki düzeyde yürütülmektedir. Federal düzeydeki yardımlar; Ticaret Bakanlığı, EximBank, Küçük İşletmeler İdaresi, Tarım Bakanlığı, Denizaşırı Özel Yatırım Şirketi, Ticaret ve Gelişme Ajansı ve Dışişleri Bakanlığı tarafından, yerel olarak sağlanan teşvikler ise, eyaletlere bağlı kurumlar tarafından sağlanmaktadır.

İhracatla ilgili olarak alınacak kararlarda Başkan’ın İhracat Konseyi (President’s Export Council) ve Sanayi Danışma Programı (Industry Consultations Program) önemli bir yere sahiptir. Uluslararası ticarette en önde gelen danışma komitesi olan Konseyin amacı; ABD’nin ticarette performansını etkileyebilecek politika ve programlar hakkında tavsiyelerde bulunmak, ihracatın geliştirilmesi için çalışmak, iş çevreleri arasındaki ticaretle ilgili problemlerin çözümüne yardımcı olmak ve iş çevreleri, sanayi, tarım ve resmi kurumlar arasındaki sorunlarda forum görevi yapmaktır. Dış Satım Şirketleri (Foreign Sales Corporations) ise 1984 yılında uygulanmaya başlanan ve firmaların ihracattan sağlanan gelirinin %15-30’unu vergi dışı bırakan bir teşvik uygulamasıdır.

Tarifeler ve Diğer Vergiler

Gümrük Vergileri

Malların ABD’ye ulaşmasından önce ithalatçı taraf malın bütün gümrük vergilerini ödemelidir. ABD’nin Armonize Tarife Cetveli çerçevesinde bütün ithal edilen mallar gümrük vergili veya gümrük vergisiz giriş sınıflandırılmasına tabidir. Gümrük vergileri, ad valorem, spesifik veya kombine olarak uygulanabilmektedir. Bu sınıflandırma için <http://www.usitc.gov/tata/hts/index.htm> adresinden yararlanmak mümkündür.

Gümrük vergisi ayrıca menşe ülkeye göre değişmektedir. Malların çoğu en çok kayırlan ülke prensibi çerçevesinde vergilendirilmekte olup, birinci sütundaki Genel Vergi oranlarına tabidir. Bu ülkeler dışında kalan ‘normal ticari ilişki’ geliştirilmemiş ülkeler, ikinci sütunda yer alan vergilere tabidirler.

Bazı durumlarda gümrük vergisi alınmamaktadır. Bu durumda malın bu kategoriye girdiğini ispatlamak ithalatçının mükellefiyetidir. Bu ürünler 1 numaralı Genel sütununun altında Özel başlığı altında yer alır. Genel Tercihler Sistemi (GTS) çerçevesinde tanınan vergi istisnaları bu özel sütunda yer almaktadır. Tarife cetvelinin 9 numaralı bölümü diğer istisnaları içermektedir. Burada bazı bilimsel ve kurumsal istisnalar, bireysel istisnalar ve geri gönderilen ABD menşeli mallar yer almaktadır.

ABD Uluslararası Ticaret Komisyonu’nun <http://hts.usitc.gov> adresinden gümrük vergilerine ulaşılması mümkündür. Ürünler bazında gümrük vergileri ve GTS sisteminden yararlanma imkanına ilişkin bilgiye ise yine aynı kurumun http://dataweb.usitc.gov/scripts/gsp/gsp_tariff.asp adresine 6’lı GTİP kodu girilerek ulaşılması mümkündür.

ABD’nin gümrük vergileri göreceli olarak düşüktür. Tüm ürünlerde uyguladığı gümrük vergileri ise DTÖ kapsamında bağlanmıştır. ABD açısından ortalama bağlı tarife oranı % 3,5’tur. Ülkenin 2015 yılında uyguladığı ortalama MFN gümrük vergisi oranı da % 3,5 olup; tarım ürünlerinde ortalama MFN gümrük vergisi % 5,2 oranında iken, sanayi ürünlerinde % 3,2 oranındadır.

Gıda ve tarım ürünlerinden et, konserve ton balığı, süt ürünleri, yer fıstığı, şeker ve şeker içeren ürünler, tütün ve tütün mamullerinde yüksek gümrük vergilerine ek olarak gümrük vergili olarak uygulanan kotalar da pazara girişi zorlaştırmaktadır. Ayrıca süt ürünlerine federal düzeyde verilen birçok destek bulunmaktadır.

Vergiler

ABD’de vergiler federal, eyalet ve yerel idareler düzeyinde toplanmaktadır. Eyaletlerden bazılarında eyalet vergisi bulunmamakta, bunun yerine yerel vergiler olabilmekte, ya da yerel vergiler bulunmayıp eyalet vergisi bulunabilmektedir. Eyalet ve yerel vergiler tüketim, gelir ve/veya satışlar üzerinden olabilmektedir. Bu vergiler federal düzeyde toplanmamaktadır. Federal düzeyde tüketim vergisi uygulanan ürünler alkol, benzin, ulaşım ve

iletişim, ozon tabakasına zararlı kimyasallardır. <http://taxfoundation.org/> adresinden bütün eyaletlerdeki vergi oranlarına ulaşmak mümkündür.

Her eyalet ve yerel idare kendi özel vergi kanunlarına ve vergi toplama idaresine sahiptir. Birçok vergi kanununu uygulayabilmek için gelirin kazanıldığı coğrafi bölgenin bilinmesi zorunludur. Yabancı uyruklular faiz, kar payı, kira geliri, aylık ücret gibi ABD’de kazandıkları düzenli gelirlerden vergi vermekle yükümlüdürler. Bu vergilerin en fazla uygulandığı oran %35’tir. ABD’de ticari faaliyette bulunan yabancı uyruklular kar üzerinden vergiye tabidirler. Yabancı uyruklu şirketlere kar üzerinden uygulanan en yüksek vergi oranı %35, yerleşik olmayan bireyler için %39,6’dır. Şirketler ayrıca şubeleri için de vergiye tabi olabilirler. Türkiye ve ABD arasında Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması bulunmaktadır.

Tarife Dışı Engeller

ABD, sübvansiyonlara karşı konulan telafi edici vergi (countervailing duty-CVD) ve damping uygulamalarına karşı alınan anti-damping önlemlerine en fazla başvuran ülkelerden biri konumundadır. Bununla beraber, ABD’nin belli bir ülkeye karşı yürütölen anti-damping ve sübvansiyon soruşturmalarını çoğunlukla eş zamanlı olarak başlattığı gözlemlenmektedir. Mevcut DTÖ mevzuatı uygulamaya konulan anti-damping ve telafi edici vergi önlemlerinin 5’er yıllık sürelerin sonunda uzatılmasına cevaz vermekte olup, bu durum ABD tarafından sıklıkla kullanılmakta ve ölkemiz ihracatçıları bu uygulamadan olumsuz yönde etkilenmektedir.

Fikri Mülkiyet Hakları – “Special 301 Raporu”

ABD Ticaret Temsilciliğı (USTR) her yıl, ticari ortakları olan ölkelerdeki fikri mülkiyet hakları uygulamalarına yönelik olarak gelişmeleri izlemekte ve ölkeler her yılın Nisan ayında, bu alanda kaydettikleri gelişmelere bağılı olarak her yıl “Special 301 Raporu”nda “İzleme Listesi” veya “Öncelikli İzleme Listesi” ne alınmaktadır. USTR tarafından yıllık olarak yayımlanan “Special 301” Raporu, ilgili Uruguay Round Anlaşması ve 1988 tarihli Geniş Kapsamlı Ticaret ve Rekabet Gücü Yasası (Omnibus Trade and Competitiveness Act) ile güncellenen 1974 tarihli “Ticaret Yasası”na dayalı olarak hazırlanmaktadır.

2020 yılı Special 301 Raporu ABD Ticaret Temsilciliğı (USTR) tarafından 29 Nisan 2020’de yayımlanmıştır. Bu yıl yayımlanan raporda, ABD’nin ticaret ortağı olan 100 ölkenin IPR alanındaki uygulamaları gözden geçirildiğı ifade edilmiş ancak sadece 33 ölkedeğerlendirilmeyealınmıştır. Bu ölkelerin 33’ü “Öncelikli İzleme Listesi” veya “İzleme

Listesi”nde yer almaktadır. Türkiye 2008 yılına kadar uzun yıllar “Öncelikli İzleme Listesi”nde yer almış, 2008 yılından itibaren “İzleme Listesi”ne yükseltilmiştir. Ülkemiz bu yıl da İzleme Listesinde yer almaktadır.

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

1979 Ticaret Anlaşmaları Yasası ile ABD Ticaret Temsilciliği (USTR), standartlar konusunda ABD’nin uluslararası ticaret politikasını belirlemekle yetkili kurum olarak görevlendirilmiştir. Teknik mevzuat ve uygunluk değerlendirme usullerinin genel gözetimi ve koordinasyonu ise ABD Başkanlık Makamı içerisinde yer alan Bütçe ve Yönetim Ofisi tarafından yapılmaktadır. ABD’de federal düzeyde standartlar, teknik düzenleme, uygunluk değerlendirme usulleri genel olarak Standartlar ve Teknoloji Ulusal Enstitüsü (NIST) tarafından geliştirilmekle birlikte, ilgili ürünün özelliğine göre birçok federal birimin yetkisi olabilmektedir.

Bu kapsamda örneğin motorlu taşıtlar ve lastikler konusunda Ulusal Otoyol Trafik Güvenliği İdaresi, tekneler için Birleşik Devletler Sahil Güvenliği, alkol ve tütün mamülleri için Vergi ve Ticaret Bürosu’nun ilgili birimi, gıda, ilaç, kozmetik ve tıbbi cihazlar için Gıda ve İlaç İdaresi (FDA), et, tavuk ve yumurta ürünleri için Tarım Bakanlığının Gıda Güvenliği Denetim Servisi (FSIS), diğer kurumların görev alanına girmeyen her türlü tüketici ürünü için Ürün Güvenliği Komisyonu (CPSC) ve Çevre Koruma Ajansı (EPA)’nın yetki ve görevleri bulunmaktadır.

Federal düzeyde yapılan bu çalışmalara ilave olarak özel-sektör standart geliştirme organizasyonları da belli ürünlere ilişkin gönüllü standartlar geliştirmektedir. Amerikan Ulusal Standartlar Enstitüsü bir özel sektör kuruluşu olup, 1918 yılında standart oluşturan bir kaç kuruluş ve federal ajansların kar amacı gütmeyen federasyonu şeklinde kurulmuştur. ANSI ABD’de özel sektör gönüllü standartlar sistemini koordine eder ve yönetir. ANSI’nin altında ise standart geliştiren birçok özel sektör kuruluşu bulunmaktadır.

Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemleri (SPS Önlemleri) konusundaki sorumluluk ise Federal düzeyde ürünün ve teşkil ettiği riskin çeşidine göre birden fazla birim tarafından paylaşılmakta olup, eyaletlerin de federal hükümet tarafından kontrol edilen farklı düzenlemeleri bulunmaktadır. İzlenmesi gereken prosedürler ürüne ve ithalatın gerçekleştirildiği eyalete göre değişmekle birlikte, söz konusu başlık altında yürütülen işlemler en az 30 farklı yasanın kuralları çerçevesinde 15 farklı birimin kontrolü altında gerçekleşmektedir.

ABD’de standartlar, teknik mevzuat ve uygunluk denetimi ile SPS önlemleri konusunda çok fazla birimin yer alması yanında, uygulamaların karmaşıklığı, gümrük işlemlerinin uzun sürmesi ve denetlemelerin detaylı olması ihracatçılarımızı ABD pazarına girişte zorlamaktadır. Özellikle FDA’nın gıda, ilaç, kozmetik ve tıbbi cihaz ürünleri konusunda; gümrük girişlerinde detaylı raporlama istemesi, analizlerin ve kontrollerin uzun sürmesi, FDA uygulamalarındaki sık değişiklikler ve değişikliklerden haberdar olmanın zor olması (değişikliklerin üye firmalara duyurulmaması), FDA güncellemelerinin ve kayıt aşamasının uzun sürmesi, etiketleme standartları ve onay sürecinin uzun sürmesi konusunda ihracatçılarımız sorunlar ile karşılaşabilmektedir.

Hükümet dışında standart üreten en büyük grup ticari dernekler olup, savunma standartları Savunma Bakanlığı tarafından oluşturulmaktadır. Sayıları çok az da olsa kendi başına standart yaratacak pazar gücüne sahip firmalar da bulunmaktadır.

POTANSİYEL SEKTÖRLER

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Dünyadan İthalatı (milyon dolar) 2018	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı (milyon dolar) 2018	Ülkenin Dünyadan İthalatında Türkiye'nin Payı (%) 2018	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı (milyon dolar) 2018	Dünya İthalatında Ülkenin Payı (%) 2018	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim (%) 2017 - 2018	Ülkenin dünyadan İthalatındaki Değişim (%) 2017 - 2018	Ülkenin Dünyadan İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%) 2018	Ülkenin Dünyadan İthalata Uyguladığı Gümrük Vergisi Oranları (%) ortalama)
Bisküvi	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	5719,39	15,82	0,3	1002,61	16	3,5	11,7	Kanada (%47,3) Meksika (%21) Fransa (%3,7) İtalya (%3,6) Almanya (%3)	Kanada (%0) Meksika (%0) Fransa (%1,4) İtalya (%1,4) Almanya (%1,4)
Meyveler	0804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	3957,93	28,42	1	300,64	29	-11,8	-6,3	Meksika (%64,4) Kosta Rika (%15,9) Peru (%6,8) Şili (%1,8) Ekvador (%1,6) Türkiye (%1)	Meksika (%0) Kosta Rika (%0) Peru (%0) Şili (%1,7) Ekvador (%2,7) Türkiye (%2,8)
Konserve Meyve Sebze	2008	Yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri	3316,53	32,31	0,8	726	21	20,2	8,1	Çin (%21,8) Meksika (%17,5) Tayland (%11,9) Kanada (%10,8)	Çin (%11,6) Meksika (%3,5) Tayland (%10,2) Kanada (%5,3)

										Filipinler (%4,1) Türkiye (%0,9)	Filipinler (%10,1) Türkiye (%10,3)
Şekerli ve Çikolatalı Mamuller	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	2749,77	22,97	0,9	504,55	10	90,5	-0,2	Kanada (%50,5) Meksika (%18,3) Almanya (%5,6) Belçika (%5,3) İsviçre (%3,1) Türkiye (%0,9)	Kanada (%7,7) Meksika (%0) Almanya (%9,8) Belçika (%9,8) İsviçre (%9,8) Türkiye (%7,9)
Sebzeler	0702	Domates (taze/soğutulmuş)	2486,78	0	0	289,86	27	0	9,4	Meksika (%86,8) Kanada (%11,9) Dominik Cum. (%0,7) Guatemala (%0,6)	Meksika (%0) Kanada (%0) Dominik Cum. (%0) Guatemala (%0) Y. Zelanda (%2,2)
Meyve Suyu	2009	Meyve ve sebze suları	2362,48	73,88	4	279,38	15	44,3	15	Brezilya (%23,8) Meksika (%19,3) Çin (%17,8) Arjantin (%7) Türkiye (%4)	Brezilya (%5,9) Meksika (%0) Çin (%6) Arjantin (%5,9) Türkiye (%5,9)
Deniz Ürünleri	0302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	2272,08	27,3	1,7	472,22	11	10,1	7,9	Kanada (%32,9) Norveç (%12,5) İngiltere (%6,8)	Kanada (%0) Norveç (%0,2) İngiltere (%0,2)

										Meksika (%5,4) Faroe Adaları (%4,7) Türkiye (%1,7)	Meksika (%0) Faroe Adaları (%0,2) Türkiye (%0)
Şekerli ve Çikolatalı Mamuller	1704	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	1971,57	81,45	4,5	446,3	18	8,7	6,8	Meksika (%32,5) Kanada (%25,4) Çin (%8) Almanya (%7) İspanya (%4,6) Türkiye (%4,5)	Meksika (%0) Kanada (%7,5) Çin (%11,5) Almanya (%11,5) İspanya (%11,5) Türkiye (%10,6)
Kuru Meyveler	0806	Üzümler (taze/kurutulmuş)	1835,81	2,34	0,2	611,31	16	593,5	4,7	Şili (%50,7) Meksika (%23,1) Peru (%22) G. Afrika (%1,5) Arjantin (%0,9) Türkiye (%0,2)	Şili (%0) Meksika (%0) Peru (%0) G. Afrika (%0) Arjantin (%0,4) Türkiye (%0,4)
Bitkisel Yağlar	1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	1524,54	87,22	6,9	239,6	18	51,5	4,4	İtalya (%36,4) İspanya (%34) Tunus (%12,1) Türkiye (%6,9) Yunanistan (%3,5)	İtalya (%1) İspanya (%1) Tunus (%0) Türkiye (%0) Yunanistan (%1)
Meyveler	0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	1467,09	1,24	0,1	890,12	9	4169	20	Meksika (%39) Şili (%32,7)	Meksika (%0) Şili (%0)

										Peru (%7,8) Fas (%6,1) G. Afrika (%5,1) Türkiye (%0,1)	Peru (%0) Fas (%0) G. Afrika (%0) Türkiye (%1,5)
Sert Kabuklu Meyveler	0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	1199,27	37,95	3,3	1183,9	7	32,5	31,5	Meksika (%60,2) Çin (%7,5) G. Afrika (%6,7) İspanya (%6,2) Kenya (%6,2) Türkiye (%3,3)	Meksika (%0) Çin (%2,5) G. Afrika (%0) İspanya (%2,5) Kenya (%0) Türkiye (%2,2)
Makarna	1902	Makarnalar ve kuskus	988,25	5,94	0,7	552,51	11	7,1	7,4	İtalya (%36,6) Çin (%13,1) Kanada (%13) G. Kore (%9,6) Tayland (%6,8) Türkiye (%0,7)	İtalya (%4,7) Çin (%4,7) Kanada (%0) G. Kore (%0) Tayland (%0) Türkiye (%0)
Bakliyat	0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	437,8	3,16	1	343,79	5	-34,1	2,6	Kanada (%49,5) Hindistan (%10,9) Çin (%8,6) Meksika (%8,2) Arjantin (%5) Türkiye (%1)	Kanada (%0) Hindistan (%0) Çin (%0,6) Meksika (%0) Arjantin (%0) Türkiye (%0)

Konserve Meyve Sebze	2001	Sebze, meyve,sert kabuklu meyve ve yenilen diğer bitki parçaları (sirke/asetik asitle hazırlanmış veya konserve edilmiş)	412,43	30,56	7,3	236,03	19	-6,8	3,1	Meksika (%42,9) Hindistan (%9,9) Peru (%9,1) Türkiye (%7,3) İspanya (%6,6)	Meksika (%0) Hindistan (%1,2) Peru (%0) Türkiye (%1,2) İspanya (%7,8)
Maya	2102	Maya	349,93	6,36	2	211,6	14	28,9	10,3	Kanada (%25,3) Meksika (%22,9) Brezilya (%13,2) Belçika (%5,5) Fransa (%5,5) Türkiye (%2)	Kanada (%0) Meksika (%0) Brezilya (%0) Belçika (%5,1) Fransa (%5,1) Türkiye (%0)
Konserve Meyve Sebze	2007	Reçel, jöle, marmelat, meyve püresi ve pastları (pişirilerek hazırlanmış)	324,25	2,22	1,7	227,04	10	2,5	15,1	Fransa (%20) Şili (%14,9) Kanada (%12,1) Meksika (%8,4) Kolombiya (%4,5) Türkiye (%1,7)	Fransa (%6,1) Şili (%0) Kanada (%0) Meksika (%0) Kolombiya (%0) Türkiye (%4)
Sert Kabuklu Meyveler	0813	Meyve (kurutulmuş) (0801, 0806'de kiler hariç)08. fasıldaki sert ve kabukluların karışımları	225,29	36,71	20,7	280,93	9	-19,2	7,6	Çin (%24,2) Türkiye (%20,7) Şili (%16,6) Arjantin (%8) Tayland (%4)	Çin (%4,4) Türkiye (%4,1) Şili (%0) Arjantin (%3,9) Tayland (%3,9)

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

COVID 19 GELİŞMELERİ

ABD’de George Floyd’un Polis Tarafından Öldürülmesi ile Başlayan Toplumsal Olaylar

25 Mayıs 2020’de Afrikalı-Amerikalı George Floyd’un, Minneapolis’te tutuklama sırasında öldürülmesi üzerine Amerika’da bir dizi toplumsal olaylar yaşanmıştır. 31 Mayıs 2020 itibarıyla,

- Ulusal Muhafız Birliği başkent Washington, DC dahil 8 eyalette (Minnesota, Georgia, Ohio, Colorado, Wisconsin, Kentucky, Utah, Texas, District of Columbia) konuşlandırılmıştır.
- 16 eyalet ve 25 şehirde sokağa çıkma yasağı getirilmiştir. Washington DC’de kısmi sokağa çıkma yasağı uygulanmaktadır.
- Gösteriler sırasında 8 kişi hayatını kaybetmiş, 1.669 kişi tutuklanmıştır.
- Ünlü market zinciri Target, yağmalama olayları nedeniyle 13 eyaletteki 175 şubesini geçici olarak kapatma kararı almıştır.
- Amazon firması bazı bölgelerde faaliyetlerini askıya aldığını açıklamış, Apple firması mağazalarını kapatmıştır. (31.05.2020)

(Kaynak: T.C. Vaşington Ticaret Müşavirliği)

Covid-19’un ABD Ekonomisi ve Ticaretine Etkileri

T.C. Vaşington Ticaret Müşavirliğimizin ABD’de salgının etkileri, çeşitli sektörlerdeki firmaların durumu, ABD ekonomisi ve ticaretine ilişkin değerlendirmeleri aşağıda sunulmaktadır.

Sektörel Gelişmeler

ABD S&P Global Market Intelligence Group Quant Research grubu tarafından yapılan sektörel analiz anketine göre cevap veren firmaların sadece %16’sı 2020 yılında bir normalleşme beklemektedir. Katılımcıların %55’i toparlanmayı 2021 itibarı ile beklerken, geri kalan kısmı 2022 yılında iyileşme beklemektedir. Çeşitli diğer firmalara baktığımızda düşüş yaşayan perakende sektöründe, ABD’de ilk çeyrek bilanço verileri ile beraber Adidas’ın ABD ithalatını azaltmasına rağmen kazançlarında düşüş yaşadığını bildirdiği, J. C. Penny ve PHV gibi ithalatçıların uzun vadeli planları doğrultusunda Vietnam’dan olan ithalatlarını kısmen

arttırdığı, ABD’de perakende sektöründe yaşanan %6,2’lik düşme sebebiyle Ikea’nın düşük taleple bağlantılı olarak ABD ithalatını azalttığı aktarılmaktadır.

Sermaye ürünlerinde otomotiv bileşenleri üreticisi Robert Bosch’un ise otomobillerdeki gerilemenin büyük finansal krizlerden daha sert olacağına dikkati çektiği ancak buna rağmen sevkiyatlarını kesmediği bilgisi veriliyor. Bir başka otomobil yedek parça tedarikçisi Continental da küçük tedarikçilerine yönelik iflas riski uyarısında bulunduğu belirtilirken tedarik zincirinde AB’den olan talebini Meksika’dan %26 ihracat artışı ile sağladığı bilgisi verilmektedir. Motorlu ve elektrikli aletler üreticisi Husqvarna’nın, Avrupa’daki yavaşlama ve tedarik zinciri kesintileri zamanlaması göz önüne alındığında yılın 2. Çeyreği’nin 1. Çeyreği’nden daha sert olacağı uyarısında bulunduğu ve Çin tedarikini %13 azaltırken ABD tedarikini %5 arttırdığı belirtiliyor.

Navlun sevkiyatı sektöründen elde edilen sonuçların, Kovid-19’un küresel ticaret hacimleri ve maliyetleri üzerindeki önemli etkiyi gösterdiği bilgisi veriliyor. UPS’in “daha önce hiç görmediği bir talep değişkenliği seviyesine” tanıklık ettiği ve gelirlerin yıllık bazda ilk çeyrek itibari ile %5 arttığı ve ülke içi teslimatlarda %9,3 artış yaşandığı ifade ediliyor. Diğer taraftan gümrük şirketlerinden C.H. Robinson’un ilk çeyrekte %16’lık bir gelir kaybı yaşadığı ve kamyon taşımacılığında %7,5’luk düşüş yaşandığı bilgisi verilirken, gerilemenin devam etmesinin beklendiği belirtiliyor. Nakliye şirketlerinin, mevcut durumla başa çıkmak için çok farklı stratejik yollar izlediği ifade ediliyor. DSV-Panalpina nakliye şirketinin 51 milyon dolar işletme karlarında azalma yaşanırken, şirket tarafından faaliyetlerin 2. Çeyrekte de azalmaya devam edeceğinin tahmin edildiği ve yaklaşık 3.000 çalışanın işine son verilmesi kararı alındığı bilgisi veriliyor. K + N şirketi ise salgın sebebi ile FAVÖK gelirlerinin %24 düştüğü ve ayrıca firma tarafından 3.çeyrek itibari ile bir iyileşme beklendiği ancak belirli sektörlerde yeni normal olarak %100, %90, %80 gibi kapasitelerin olmasını beklemedikleri aktarılıyor. Aynı şekilde lojistik sektöründe gemi inşa sektörünün Mart ayında ihracatta ve siparişlerde düşüş yaşandığını kaydettiği bilgisi veriliyor.

Ev ürünleri ve kişisel bakım sektörünün ise salgın sırasında kazananlar arasında yer aldığı, Church & Dwight’ın satışlarda %11,5 artış sağlarken özellikle temizlik ürünlerinde artış yaşadığı, tedarik zincirinde ise yıllık bazda %46’lık bir artış yaşadığı bilgisi veriliyor. Uluslararası lastik eldiven ticaretinin ise ABD’de arttığı ve Sri Trang şirketinin halka arz başlattığı belirtiliyor. ABD’ye yapılan ilaç gönderilerinin henüz artmadığı, ancak Strides

Pharma'nın, Hindistan'dan COVID-19 için genel bir tedavi göndermeye başladığı bilgisi veriliyor.

Enerji sektörü başlıca firmalarından Exxon ise 20 Nisan tarihinde Batı Teksas petrolünde yaşanan negatif petrol fiyatları ile petrol talebinde yaşanan düşmenin ve kapasite doluluğunun açığa çıkması karşısında küresel olarak sermaye harcamalarını %30 oranında azaltacağını açıklamış ve Teksas'ta yer alan 58 kulesini 15'e düşürmeye hedeflediği ifade edilmiştir. ABD Enerji Enformasyon Kurulu ise ABD'nin enerji üretim maliyetlerinin küresel rakiplerinin çoğundan çok daha yüksek olması sebebi ile ABD'nin "2020'nin üçüncü çeyreğinde net ham petrol ve petrol ürünleri ithalatçısı haline dönmesini" beklediğini ifade etmiştir. İlave olarak altı büyük üretici şirketin (Continental Resources, Cimarex Energy, ConocoPhillips, PDC Energy, Parsley Energy ve Enerplus Corporation) Mayıs ve Haziran aylarında günde yaklaşık 300.000 varil (bpd) ham petrol kesintisi yapması beklendiği ifade edilmiştir.

Otomotiv sektörü ana sanayi üreticilerinden Ford ilk çeyrekte 2 milyar dolar zarar açıklarken, ilk çeyrekte FAVÖK negatif 632 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. (bir önceki yıl ilk çeyrek 2,4 milyar dolar) Ticaret politikasında büyük ve ani değişimlerin hiçbir zaman uzak olmadığı, ABD'nin, otomotiv endüstrisi için potansiyel sorunlara neden olabilecek ABD-Meksika-Kanada Ticaret anlaşmasının 1 Temmuz'dan itibaren geçerli olacağı bilgisi veriliyor.

ABD perakende sektörü ABD Sayım Bürosu verilerine göre Mart ayında %8,7 küçülme yaşarken yiyecek içecek dahil satışlar 529 milyar dolardan 483 milyar dolara düşmüştür.

Motorlu kara taşıtları ve parça satışları Şubat ayında 106,6 milyar dolardan Mart ayında 79,3 milyar dolara (%25) düşerken giyim satışları 22,4 milyar dolardan 11,1 milyar dolara (% 50) düşmüştür. Marketlerdeki satışlar ise % 27 artışla 58,4 milyar \$ 'dan 74,2 milyar \$ 'a yükselmiştir.

8 milyon kişinin işsiz kaldığı ve satışların 80 milyar dolar azaldığı yiyecek içecek sektöründe küçük ve orta ölçekli restoranlar ciddi oranda zarar ederken bazı restoran zincirleri ve restoranlar salgından etkilenmemiştir. Haziran ayı itibari ile %90 oranında mağazalarını açmak isteyen ABD'de 9.000 şubesi bulunan Starbucks %80 gelir azalması ile ilk çeyrekte satışların 915 milyon dolar azaldığını açıklamıştır. Dunkin Brands firması küresel satışlarında bir azalma yaşamazken (323 milyon dolar) ABD'de %2 azalma olduğu, MC Donalds'ın ise

satışlarını ilk çeyrekte arttırdığı ve ABD özelinde restaruntların %99'ının açık olduğu bilgisi verilmiştir.

KOVID-19 salgınının etkilediği diğer sektör olan seyahat sektöründe ise Mart ayı başından itibaren 8 milyon iş ve 138 milyar dolar gelir kaybı yaşanmıştır. 2020 genelinde 1,2 trilyon dolar gelir kaybı beklenen sektörde eyaletlerdeki yasakların azalması ile beraber 9 hafta sonrasında ilk defa 2,5 milyar dolarlık seyahat harcaması artışı yaşanmıştır. ABD Seyahat Birliği verilerine göre ABD'lilerin %70'i gelecek 6 ayda karayolu ile seyahat etmeyi planlamaktadır. Diğer taraftan ABD'lilerin bir çoğu uçak yolculuğu yapmayı düşünmezken sadece %16'sının Ağustos ayı sonunda bir uçak yolculuğu yapmayı planladığı ifade edilmiştir.

Firmalara ilişkin ilk çeyrek karları oldukça düşük gelirken firmaların 2. çeyrek için gelecek tahminleri bulunmayabileceği ifade edilmekte ve S&P 500 içinde düzenli olarak gelir tahmininde bulunan 300 firmanın 114'ünün tahmin iletmediği bilgisi verilmektedir. Aynı dönemde sermaye harcamalarının yüksek olması beklenen teknoloji şirketlerinde harcamalarda kesintiye gidildiği ifade edilmiştir. Mastercard tarafından yapılan işlem hacmi açıklamasına göre ise 21 Nisan tarihi itibariyle işlem hacmi geçen yıla göre %15 azalmıştır.

ABD Ekonomik Veriler

ABD ekonomisi 2019 yılın 4. çeyreğinde %2,1 büyüme yakalarken 2020 yılının ilk çeyreğinde %4,8 küçülme yaşamıştır. KOVID-19 salgının küresel ekonomi üzerindeki etkileri ABD'de de görülmüş ve ABD bir önceki yıl aynı dönem (2019 1. Çeyrek) %3,1'lik büyüme performansını yakalayamamıştır. İlk çeyrekte reel GSYİH'deki düşüş, konut sabit yatırımı, federal hükümet harcamaları ile eyalet ve yerelden gelen olumlu katkılarla kısmen dengelenmesine karşın, kişisel tüketim harcamaları, konut dışı sabit yatırım, ihracat ve özel envanter yatırımlarındaki azalmadan kaynaklanan olumsuz etkiler sebebi ile gerçekleşmiştir.

Tüketim harcamalarındaki düşüş, sağlık hizmetlerinin yol açtığı hizmetlerde azalma ve motorlu taşıtların ve parçaların yol açtığı mallardaki azalmaya da yansımıştır. Mart ayında kişisel gelir 382 milyar dolar azalırken, tüketim harcamaları 1,12 trilyon dolar azalmıştır (%7,5). Konut dışı sabit yatırımlardaki düşüş, ulaşım ekipmanlarının yol açtığı ekipman düşüşünü yansıtmakta olup, ihracattaki düşüş seyahatlerin yol açtığı hizmetlerdeki azalma sebebiyle derinleşmiştir.

ABD Ekonomik Analiz Bürosu verilerine göre cari fiyatlarla GSYİH, bir önceki dönem 186,6 milyar dolarlık %3,5 GSYİH artışına karşın 1. çeyrekte % 3,5 (191,2 milyar \$) azalarak

21,54 trilyon \$ seviyesine gerilemiştir. Fiyat endeksi (TÜFE) yıllık bazda %1,5 olarak gerçekleşirken, benzin endeksinde keskin düşüş, evde kal tedbirlerinin konaklama harcamalarına etkisi, otomotiv harcamalarında azalma ve giyim harcamalarında düşüş sebebi ile Mart ayında tüketici fiyat endeksi %0,4 düşüş yaşamıştır. Gıda ve enerji fiyatları hariç TÜFE bir önceki aya göre Mart ayında %0,1 azalmıştır. Mart ayında enerji endeksinde %5,8 azalma, benzin fiyatları endeksinde %10,8 azalma, gıda endeksinde %0,3, evde gıda endeksinde ise %0,5 artış yaşanmıştır.

ABD İstihdam Bürosu verilerine göre 16 yaş üzeri işsizlik oranında artış görülmüş olup, Mart ayında işsizlik oranı 0,9 puan artarak %4,4'e yükselmiştir. Bahsekonu artış Ocak 1975'ten bu yana aylık bazda yaşanan en yüksek artıştır. Mart ayında toplam işsiz sayısı ise 1,4 milyon artarak 7,1 milyona yükselmiştir. İşsizlik artışı en fazla yiyecek içecek sektörü ile perakende sektöründe gerçekleşmiştir. (Son veri: ABD'de Nisan ayında işsizlik ödeneğine başvuran kişi sayısı 25 milyonu geçmiş, toplam işsizlik 25 Nisan itibari ile %15,5'e çıkmıştır. ABD Ekonomik Analiz Bürosu verilerine göre ABD yurtdışı varlıkları 40,3 trilyon \$, yükümlülükleri ise 29,3 trilyon \$ seviyesinde gerçekleşmiş (3. Çeyrek Varlık: 39,2 trilyon dolar, Yükümlülükler: 28,2 trilyon dolar) yurtdışı yatırım net pozisyonu 2019 4. çeyreğinde -10,99 trilyon dolar seviyesine yükselmiş olup, net varlıklarda toplam azalma 14 milyar dolar olmuştur. Varlıklarda artış sebebi daha çok yabancı hisse fiyatlarındaki artışlar ve yabancı döviz kurlarının ABD doları karşısında yaşadığı artış sebebi ile gerçekleşmiştir. Yükümlülüklerdeki artış ise ABD hisse fiyatlarındaki artış sebebi ile gerçekleşmiştir.

Ticaret Verileri

ABD Sayım Bürosu verilerine göre ABD'nin 2019 yılında ihracatı 1,64 trilyon dolar seviyesinde gerçekleşirken, ithalatı 2,49 trilyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. ABD Census verilerine göre 2020 Ocak-Mart döneminde mal ihracatı 395 milyar dolar (2019: 408 milyar \$) ithalat ise 569 (598 milyar \$) milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. İlk çeyrekte aylık ortalama ihracat 7,2 milyar \$ azalarak 201,3 milyar \$'a gerilerken, ortalama ithalat 8,6 milyar dolar azalarak 244,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Ülkemiz ile ABD 2019 yılında toplam 20,64 milyar dolar (2018: 20,5 milyar dolar) dış ticaret hacmi yakalamış olup, Türkiye'nin ABD'ye ihracatı 10,6 milyar dolar (2018: 10,2 milyar dolar), ABD'den ithalatı ise 10,04 milyar dolar (2018: 10,3 milyar dolar) olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı ilk çeyrekte ihracat 2,64 milyar dolar (2019: 2,57 milyar dolar) seviyesinde gerçekleşerek %2,5 artış yaşanmıştır. İthalat ise 3,5 milyar dolar (2019: 2,4 milyar dolar) seviyesinde gerçekleşerek %49,5 artış yaşanmıştır.

Toplam dış ticaret hacmi 1,3 milyar dolar artarak (%14) 6,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Toplam ithalattaki artışta en fazla etki 88. Fasil sivil hava taşıtları (900 milyon dolar artışla 1,3 milyar dolar) ve sıvılaştırılmış doğalgaz ithalatı (195 milyon dolar artışla 291 milyon dolar) kaynaklı gerçekleşmiştir. ABD’de dış ticaret açığı Mart ayında yıllık bazda 28,1 milyar dolar (%17,8) ithalat ise 49,7 milyar dolar gerilemiştir. (%6,4) ABD mallar ve hizmetler dış ticaret açığı 2020 Mart ayı sonu itibariyle 44,4 milyar dolar olmuştur. Mart ayında hizmetler dahil ihracat Şubat ayına göre 20 milyar dolar azalarak, 187,7 milyar dolar seviyesinde, ithalat ise Şubat ayına göre 15,4 milyar dolar azalarak 232,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde mal ihracatı 128 milyar dolar, ithalat ise 193,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

ABD’nin 2020 yılı ilk çeyreğinde ticaret ortaklarına baktığımızda ihracatta Kanada (%17), Meksika (%15), Çin (%6) payla, ithalatta Meksika (%15), Çin (%13), Kanada (%13) payla ilk 3 sırayı paylaşmıştır. ABD’de küresel ticaretteki gerilemenin hızını doğrular nitelikte Çin’in ihracat beklentilerinde düşüş yaşanırken, ABD ithalat ortaklarında ilk çeyrekte Meksika’dan 87 milyar dolar ithalat, Çin’den aynı dönemde 75 milyar dolar ithalat gerçekleşmiştir. Diğer taraftan Meksika ABD’nin bir numaralı ticaret ortağı haline gelse de ABD-Meksika Ticaret’inin Mart ayında geçen yıla göre %4 oranında düştüğü bilgisi verilmekte olup, yaşanan gelişme daha çok ABD’nin Çin’den gerçekleştirdiği ithalatın azalması sebebiyle meydana geldiği görülmektedir. 2020 yılı ilk çeyreğinde ABD’nin ithalatta birinci ticaret ortağı Meksika olmuş, Çin 2. sırada gelmiştir. Türkiye ABD ihracatında ilk çeyrekte %1 payla 30. sırada, ABD ithalatında %5 payla 34. sırada yer almıştır. (Kaynak: T.C. Vaşington Ticaret Müşavirliği, (08.05.2020))

Covid-19 Salgını Nedeniyle Alınan Önlemler

Sınır Önlemleri

Avusturya, Belçika, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İzlanda, İtalya, Letonya, Lihtenştayn, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Slovakya, Slovenya, İspanya, İsveç ve İsviçre, İngiltere, İrlanda, Çin, İran’dan ABD vatandaşı ve aile üyeleri hariç gelenlere giriş yasağı uygulanmaktadır. (16.03.2020)

ABD Ulusal Güvenlik Bakanlığı, 20 Nisan 2020 tarihinde COVID-19 önlemlerine bağlı olarak, kuzey ve güney sınırlarının zorunlu olmayan geçişlere kapatılması uygulamasının 30 gün daha uzatılacağını açıklamıştır. ABD, Meksika ve Kanada sınırlarını 21 Mart 2020

tarikhinde karşılıklı olarak 20 Nisan 2020 tarihine kadar kapatmıştı. Zorunlu iş faaliyetlerinin ve ticaretin anılan uygulamadan etkilenmeyeceği belirtilmektedir. (20.04.2020)

Ticari Önlemler

Illinois Eyaleti'nin yanısıra Ohio, Michigan, Indiana, Wisconsin Eyaletleri Valilikleri ile Missouri Eyaleti'ne bağlı St. Louis ve Kansas City şehir yönetimlerinde de "evde kalınması" yönünde kararlar alınmıştır. (26.03.2020)

Illinois Eyaleti'nin başlıca sigorta şirketlerinde COVID-19 testleri ücretlerinin tamamının karşılanacağı açıklanmıştır. Illinois Valisi J.B. Pritzker'in Federal makamlarla Eyalette 4.000 solunum cihazı sağlanması talebine ABD Başkan Yardımcısı Mike Pence tarafından Illinois'in 1.400 solunum cihazından fazlasına ihtiyaçı olmadığı şeklinde yanıt verilmiştir.

Illinois Eyaleti Valiliği; 30 Nisan'da sona erecek "evde kal" kararının 1 Mayıs günü yeni düzenlemelerle birlikte 30 Mayıs tarihine dek uzatılacağını açıklamıştır. Uzatma kararının, bazı parkların kademeli olarak açılması, seralar, bahçe malzemesi satan dükkanlar ve huzur evleri gibi yerlerin açılması gibi düzenlemeler içermesi öngörülmektedir. Ayrıca, eyalet çapında 1 Mayıs'tan itibaren kapalı alanlarda maske takma zorunluluğunun getirileceği açıklanmıştır. Wisconsin ve Indiana Eyaletlerinde binlerce kişi, mevcut "evde kal" kararlarının ekonomiye getirdiği zararı ve vatandaşların bir kısmının anılan kararlar sebebiyle işe gidemiyor olmalarına yönelik tepkilerini dile getirmek üzere gösteriler düzenlemiştir. Iowa, Wisconsin, Indiana ve Kentucky'de salgın sebebiyle getirilen ekonomik ve sosyal faaliyetlere yönelik bazı kısıtlamaların yakın zamanda kademeli şekilde kaldırılması beklenmektedir (kuaför, sinema salonları gibi yerlerin açılması, restoranların sınırlı kapasiteyle işletilmesi vb). Keza, Ohio ve Minnesota eyaletlerinde de niteliği henüz belirlenmemiş olmakla birlikte bazı sınırlamaların kaldırılması öngörülmektedir. (27.04.2020)

Covid-19 tehdidi karşısında Hindistan yönetimi tarafından tedbir amaçlı alınan tecrit kararı ABD'deki ilaç, tekstil ve iş makineleri ve aksamı sektörlerinde tedarik zincirlerini riske atmakta olduğu son günlerde tartışılmaktadır. Alınan 21 günlük kapatma kararın neticesinde limanlarda aksamaların yaşanmaya başlamasıyla beraber çeşitli tedarik zincirleri için ciddi sonuçlar doğurabileceği değerlendirilmektedir. Hindistan'ın son ihracat kısıtlamaları, bazı ilaçların kesilme ihtimalini şimdiden artırmış bulunmaktadır. Yakın zamanda toplam ithalatta gerçekleşen %12,4'lük düşüşe rağmen, ABD ikili ticarete toplam %10,2 ithalat artışı ile tedarik noktasında Hindistan'a daha da bağımlı hale gelmiştir.

Bu süreçten ülke olarak beklenildiği gibi çıkılması halinde, imalat sanayinde ABD pazarına yönelik bir fırsat olarak değerlendirilebileceği düşünülmektedir. (27.03.2020)

Covid-19 vakalarının her geçen gün artmasıyla Şikago'daki bazı hastanelerdeki yoğun bakım ünitelerinin tamamının dolduğu kaydedilmektedir. Covid-19 sebebiyle alınan önlemler kapsamında "sosyal mesafe"nin korunması ve vatandaşların içki dükkanlarında toplanmasını engellemek adına Şikago'da 9 Nisan'dan geçerli olmak üzere akşam 21.00'dan sonra içki satışı yasaklanmıştır.(10.04.2020)

COVID salgını nedeniyle hizmeti zaruret arz etmeyen işletmelerin kapalı olması yönünde valilik talimatlarının uygulamada olduğu New York, New Jersey, Pennsylvania, Delaware, Connecticut, Rhode Island ve daha sonra bu gruba katılan Massachusetts ile birlikte toplamda 7 eyalet; ekonominin sağlıklı şekilde çarklarını döndürmek üzere ortak hareket etmek üzere ittifak kurduklarını bu hafta başı itibariyle açıklamıştır. Bu karara karşılık federal hükümet, ekonomiyi durdurma ve harekete geçirme yetkilerinin kendisinde olduğu şeklinde tepki göstermiştir. East Coast Alliance olarak adlandırılan oluşumun lideri konumundaki NY Valisi Andre Cuomo, Trump idaresinin ekonomik tedbirleri almada geç kalması ve ekonomiyi harekete geçirecek bir çıkış planı ortaya koymaması üzerine böyle bir yolun tercih edildiğini açıklamıştır. Anılan 7 eyalet 14.400 ölüm ile ülke toplamının %63'üne tekabül etmektedir. Bu konuda anayasal bakımdan yetkinin kimde olduğu halen tartışılmaktadır.(14.04.2020)

Illinois Eyaleti Valisi J.B. Pritzker, geçtiğimiz haftalarda açıkladığı beş aşamalı "Restore Illinois" adlı plan çerçevesinde belli bölgelerde 29 Mayıs tarihinden itibaren "3. Aşama: İyileşme"ye geçilebileceğini kaydetmiştir. Şikago Belediye Başkanı Lori Lightfoot ise Covid-19 vakalarında yaşanan artışın sürmesi sebebiyle, Şikago'nun bir sonraki aşamaya geçişinin eyaletin geri kalan bölgelerine nazaran daha geç olacağını belirtmiştir. Yeniden açılış planının 3. aşamasında; çocuk bakım tesisleri, perakende satış mağazaları, parklar, kütüphaneler, berber dükkanları ile bakım salonlarının yanısıra, dışarıda servise olanak sağlanacak yeni düzenlemelerle restaurantların da açılması öngörülmektedir. Eyaletteki mevcut durum sebebiyle birçok Illinois sakini alışveriş ve dışarıda yemek için Covid-19 önlemlerini nispeten gevşetmiş olan Indiana ve Wisconsin Eyaletleri'ni tercih etmektedir.(26.05.2020) (Kaynak: T.C. New York Ticaret Ataşeliği, T.C. Şikago Ticaret Ataşeliği)

Geleceğe Dönük Beklentiler

Ekonomiye/Başlıca Sektörlere Etkileri

Uluslararası Para Fonunun (IMF) 2020 Ocak Dünya Ekonomik Görünüm Raporunda, KOVİD-19'un küresel ekonomi için henüz bir risk olarak değerlendirilmediği dönemde, ABD'nin ekonomik büyüme oranı bir önceki rapor dönemine göre 0,1'lik yüzdelik puan aşağı yönde revize edilerek 2020 yılı için %2 ve 2021 yılı için %1,7 olarak tahmin edilmekte idi.

Salgından önce ABD ekonomik büyümesinde yavaşlama işaretleri olmakla birlikte temel makroekonomik göstergelerin güçlü bir seyir izlediği görülmektedir. Nitekim ABD Merkez Bankasının (Fed) 28-29 Ocak 2020 tarihleri arasındaki Açık Piyasa Komitesi Toplantısının açıklama metninde zayıf kalan sabit sermaye yatırımları ile ihracat dışında diğer ekonomik göstergelerin olumlu seyrettiği ifade edilmektedir.

ABD'de ilk KOVİD-19 vakası 22 Ocak 2020 tarihinde rapor edilmesine rağmen virüsün ABD'de yayılmasının diğer birçok batı ülkesinde olduğu gibi 2020 Mart Ayının ikinci yarısına kadar sınırlı kaldığı görülmektedir.⁷ Bu bağlamda, KOVİD-19 salgını 2020 Mart Ayının ortalarından itibaren ilk başta temelde emek piyasasına dışsal bir şok olarak denkleme girerek ekonominin genelini etkileyecek bir potansiyel güç ile reel ve finansal piyasaları etkilemeye başlamıştır.⁸ İlk tepkilerin ABD borsalarında yaşandığı görülmekte olup, VIX-CBOE Volatilite endeksinde 2020 Mart ayında ciddi bir artış yaşanmış ve ABD borsalarındaki keskin düşüşler esnasında panik satışları engellemek için devre kesicilere (circuit breakers) başvurulmuştur.

Diğer taraftan, pandeminin reel ekonomi üzerindeki etkisinin 2020 Mart Ayının ayına kadar sınırlı kaldığı asıl etkinin yılın ikinci çeyreğinde olacağı anlaşılmaktadır. ABD'de KOVİD-19'dan kaynaklı ekonomik faaliyetlerin birçok sektörde durma noktasına geldiği, salgının seyrine bağlı olarak geçici olan bu durumun salgın ortadan kalktıktan sonra eskisi gibi güçlü bir şekilde yoluna devam edeceği inancı hakimdir. Bu kapsamda Fed Başkanı Jerome Powell, 26 Mart 2019 tarihinde NBC News'e verdiği mülakatta KOVİD-19'dan kaynaklı ekonomik faaliyetlerdeki düşüşün piyasalardan kaynaklı olmadığı ve bu açıdan kendine has (unique) bir durum olduğunu vurgulamaktadır.

İstihdamdaki düşüşten kaynaklı ekonomik daralmada nedensellik bağının ilk başta piyasa parametrelerinin işleyişinden kaynaklanmayacağı, ağırlıklı olarak emek piyasasında meydana gelen geçici bir şoktan görece olarak emek yoğun sektörler başta olmak üzere reel sektör ile konut ve ihtiyaç kredi geri ödemeleri gibi kredi kanalları başta olmak üzere finansal

piyasaların etkilenmesi kaçınılmaz olacaktır. Bahsi geçen şokun hem arz hem de talep yönlü etkileri olacağı değerlendirilmektedir.

İstihdamda yaşanan keskin ve geçici bir düşüşün reel ekonomi ve finansal piyasalardaki kredi kanallarını olumsuz etkileyebileceği anlaşılmaktadır. Makroekonomik göstergeler bağlamında KOVİD-19'un ilk etkisinin emek piyasasında ortaya çıktığı görülmekte, ABD Çalışma Bakanlığının 3 Nisan 2020 tarihinde açıkladığı verilerde tarım-dışı ücretli istihdamda 701.000'lik düşüş yaşandığı ve işsizlik oranının 2020 Mart ayında 0,9 yüzdelik puan artarak (1975'ten beri en yüksek aylık artış) %4,4'e yükseldiği görülmektedir. İstihdam düşüşünde eğlence ve konaklama sektörünün başı çektiği, sağlık ve sosyal yardımlar, profesyonel ve ticari hizmetler, perakende ve inşaat sektörü istihdamında da dikkate değer düşüş olduğu belirtilmektedir. 10 ABD işsizlik sigortası başvurularında 2020 Mart ayının ortasından itibaren tarihi bir artış başlamış olup, söz konusu göstergenin KOVİD-19'dan kaynaklı ekonomik daralma için önemli bir parametre olduğu değerlendirilmektedir.

Halihazırda virüsün belirgin etkilerinin kısa vadeli olacağı yönündeki kanaatin kısmen gerçekçi olabileceği değerlendirilmekte birlikte, ABD ekonomisinin resesyona (NBER; reel GSYH ve reel gelirden daralma, işsizlik artışı, sanayii üretiminde ve toptan-perakende satışlarda düşüş) girme olasılığının çok yüksek olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte, salgının seyri asıl belirleyici faktör olacaktır. Bu bağlamda, KOVİD-19'dan kaynaklı ekonomik etkilerin ne kadar süreceği hususunda ekonomi uzmanlarından ziyade pandemi uzmanları ile sağlık alanındaki bilim adamlarının daha sağlıklı öngörülerde bulunabileceği düşünülmektedir. ABD ekonomisinin 2020 yılının ikinci çeyreğinde, büyük ihtimalle çift haneli bir oranda, daralacağının önemli ölçüde kesinleştiği değerlendirilmektedir.(10 Nisan 2020) (Kaynak: T.C. Miami Ticaret Ataşeliği)

İkili Ticari İlişkilerimize Etkileri

Türkiye'nin 2019 yılında ABD'ye toplam ihracatı 8.972 milyon dolar, ABD'den ithalatı ise 12.154 milyon dolar olarak realize olmuş olup, iki ülke arasındaki dış ticaret hacmi ise 21 milyar doları geçmiştir. 2020 Ocak-Şubat döneminde Türkiye'nin ABD'ye ihracatı bir önceki senenin aynı dönemine göre %10'luk bir artış yaşanırken, ABD'den ithalatında ise yaklaşık %40'lık bir artış yaşanmıştır. Bu bağlamda, 2020 yılının ilk iki ayında Türkiye'nin ABD ile olan dış ticaret açığında artış yaşanmıştır. 2020 yılının ilk 2 ayında bir önceki yılın aynı dönemine ABD ile olan dış ticaret açığımızdaki belirgin artışın sivil havacılık uçakları (Fasıl 88) ve LNG (Fasıl 27) ithalatımızdaki artışın etkili olduğu görülmektedir.

ABD verilerine göre, 2019 yılında Türkiye'nin ABD'ye toplam ihracatı 10.644 milyon dolar, ABD'den ithalatı ise 10.045 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin 2020 Ocak-Şubat döneminde ABD'ye ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine nazaran %2 artışla 1,7 milyar dolara, ABD'den ithalatı ise %54 artış ile 2,3 milyar dolara yükselmiştir.

Ara malları ile tüketim malları Türkiye'nin ABD'ye olan ihracatının %90'ından fazlasını oluşturmaktadır. Dolayısıyla, salgından mütevellit lojistik ve gümrüklerde yaşanabilecek gecikmelerin yanında KOVİD-19'dan kaynaklı ABD'deki olası üretim düşüşü ve tüketim harcamalarındaki azalış ülkeye olan ihracatımızı salgın kontrol altına alınana kadar doğrudan olumsuz etkileyebilecektir.

Ataşeliğimiz, ABD'ye olan ihracatımızın KOVİD-19'un ABD'deki etkilerinden dolayı salgın süresince olası düşüşünün engellenmesi noktasında halihazırda oluşan şartlar altında atılabilecek adımların çok sınırlı olduğunu, bu açıdan virüsün etkilerinin ortadan kalktıktan sonra yaşanabilecek keskin talep artışının karşılanması noktasında firmalarımızın stok yatırımlarını kontrollü artırmalarının ve ön bağlantılar oluşturmaya çaba göstermelerinin önemli olabileceğini değerlendirmektedir.

KOVİD-19 Salgınının ABD'de, salgın öncesinde ekonomi ve ticaret gündeminin önemli maddelerinden biri olan ticaret savaşlarının geçici olarak gündem dışı kalmasına yol açtığı gözlemlenmektedir. Her ne kadar salgın, küresel iş birliğinin önemini ortaya çıkarmış olsa da salgından kaynaklı ekonomik tahribatın bilançosu ortaya çıktıktan sonra olası anti-küreselleşme eğilimlerinin bir yansıması olarak korumacılık söylemlerinin derinleşmesinin daha olası olduğu değerlendirilmektedir. Bahsi geçen salgın, öncelikle küresel değer zincirinin mevcut yapısıyla ilişkili riskleri tartışmaya açacaktır diye düşünülmektedir. Salgın sonrasında ABD-Çin arasındaki güç mücadelesinin daha fazla belirgin olabileceği ve küresel risk ve belirsizliklerin daha da artabileceği düşünülmektedir. Ülkemizin bu bağlamda, bütün muhtemel senaryoları yakından takip etmesi ve proaktif pozisyonlar geliştirmesinin önemli olabileceği değerlendirilmektedir.

Öte yandan, ABD'de olası bir resesyon durumunda resesyondan çıkış yollarından belki de en önemlisinin altyapı yatırımı harcamalarının (ulaştırma, enerji, sağlık vb.) artırılması olacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda ABD Başkanının 31 Mart 2020 tarihli tweetinde altyapı yatırımlarına işaret etmesinin bu konuda önemli olduğu değerlendirilmektedir. Ataşeliğimiz, ABD'de olası bir resesyon durumunda altyapı yatırımlarının ülkede önemli hale geleceği ve bu çerçevede ülkemizden tedarikçiler için önemli fırsatlar ortaya çıkabileceği değerlendirmektedir.

Diğer taraftan, Türk müteahhitlik ve inşaat firmalarının üçüncü ülkelerde ABD’li firmalarla işbirlikleri geliştirip/ilerletip, bu ilişkilerini ABD’deki olası altyapı yatırımlarda fırsata dönüştürmelerinin önemli olabileceği değerlendirilmektedir.(10 Nisan 2020) (Kaynak: T.C. Miami Ticaret Ataşeliği)

Los Angeles Limanlarında Hacim Düşüşü ve Gümrük İşlemlerinde Gecikmeler

Depolama & lojistik sektörleri ABD Batı yakası ekonomisinin omurgasını oluşturmaktadır. Los Angeles liman bölgesindeki kargo hacmi, son iki ayda %20 oranı civarında azalmıştır. Geçen yılın aynı dönemine göre toplam yük hacmi, %25 oranında azalmıştır. (<https://www.portoflosangeles.org/business/statistics/container-statistics>)

Diğer yandan İtalya merkezli konteynırların dahi Los Angeles limanına gelmeye devam ettiği öğrenilmiştir. Ancak gümrük denetimlerinin sağlık gerekçeleriyle sıklaştırıldığı ve bu nedenle, malların gümrükten daha uzun sürede çekilebildiği kaydedilmektedir.

Türk firmaların, ABD Batı yakasına yönelik sevkiyatlarında gümrüklerdeki uzun bekleme sürelerine ve buna bağlı oluşabilecek ilave maliyetlere karşılık tedbir almasında fayda görülmektedir. (13 Nisan 2020) (Kaynak: T.C. Los Angeles Ticaret Ataşeliği)

KAYNAKÇA

1. ITC TRADEMAP: <https://www.trademap.org/Index.aspx>
2. T.C. TİCARET BAKANLIĞI
3. TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ

YASAL UYARI: Bu rapor Birliğimiz uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Birliğimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Birliğimizin yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.